

”OON OPPINU NÄKEMÄÄN UUDENLAISIA JA IHAN
YHTÄ ARVOKKAITA TAPOJA OLLA NAINEN.”

Suomen Raamattuopiston Ihmeellisesti tehty -nuorten
naisten iltojen kävijöiden kokemuksia illoista: Iltojen
vaikuttavuus ja osallistumista tukevat tekijät.

Taija Sairanen
Opinnäytetyö, syksy 2017
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) +
Kirkon nuorisotyönohjaajan
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Sairanen, Taija. ”Oon oppinu näkemään uudenlaisia ja ihan yhtä arvokkaita tapoja olla nainen.” Suomen Raamattuopiston Ihmeellisesti tehty -nuorten naisten iltojen kävijöiden kokemuksia illoista: Iltojen vaikuttavuus ja osallistumista tukevat tekijät. Syksy 2017, 72 s., 4 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kirkon nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Tämän tutkimuksen yhteistyötahona oli Suomen Raamattuopisto. Tutkimuskohteenä olivat Suomen Raamattuopiston järjestämät nuorten naisten illat. Kehityskohteenä oli iltojen toiminta. Tutkija oli itse osallistunut iltoihin ennen tutkimuksen aloittamista. Tutkimuksen tekeminen lähti tutkijan omasta innostuksesta, mutta Suomen Raamattuopiston työntekijät toimivat yhteistyössä tutkijan kanssa tukensa ja neuvojensa avulla.

Tutkimus oli kvalitatiivinen, eli laadullinen. Tutkimuksessa käytettiin puolistrukturoituja teemahaastatteluja. Tutkimukseen osallistui viisi iltojen kävijää. Jokaista tutkimukseen osallistunutta henkilöä haastateltiin yksilöllisesti. Haastatteluista kolme toteutettiin kasvotusten, kaksi puhelimitse. Kaikki haastattelut olivat syyskuussa 2017 ja jokainen niistä tallennettiin kahteen eri laitteeseen. Kaikki haastattelut litteroitiin. Aineiston analysointiin käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Tutkimuksen perusteella illat on koettu pääsääntöisesti positiivisesti, mutta niissä on kehitettävää mm. viestinnän ja osallistamisen puolella.

Avainsanat: Suomen Raamattuopisto, naiseus, osallistuminen, vaikuttavuus, nuoret aikuiset, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Sairanen, Taija. "I've learned to see untraditional and equally precious ways to be a woman." The experiences of attenders in the Wonderfully made - young women's evenings at the Finnish Bible Institute: Effectivity of the evenings and factors which uphold attendance. 72 p., 4 appendices. Language: Finnish. Autumn 2017. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The co-operation organization of this study was the Finnish Bible Institute. The object of this study was the young women's evenings of the Bible Institute. The aim was the programme of the evenings. The researcher herself participated on the evenings before the study. The study originated from researcher's idea but the employees of the Finnish Bible Institute worked in collaboration with the researcher offering their support and advice.

This study is a qualitative study. The data was gather by semi-structured thematic interviews. The participants of the interviews were five people who had regularly attended the young women's evenings at some point. The participants were interviewed personally. Three of the interviews were performed face to face and two on telephone. All the interviews took place in September 2017 and all of them were recorded on two different devices after which they were transcribed. The analysis method used was content analysis. The results of the study state that even though the evenings are mainly experienced positively, there is still need for development in communications and encouraging participation.

Keywords: the Finnish Bible Institute, womanhood, attendance, effectivity, young adults, qualitative research

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	6
2	SUOMEN RAAMATTUOPISTO OSANA VIIDETTÄ HERÄTYSLIIKETTÄ....	8
2.1	Viides herätysliike	8
2.2	Suomen Raamattuopiston historia.....	9
2.3	Suomen Raamattuopisto nyt.....	10
3	NUORTEN NAISTEN ELÄMÄ JA KEHITYS.....	12
3.1	Naiseksi kasvaminen	12
3.2	Raamattuopiston nuorten naisten illat.....	16
4	KESKEISET KÄSITTEET	21
4.1	Yhteisöllisyys	21
4.2	Vertaistuki.....	24
4.3	Osallistuminen, osallisuus ja osallistaminen	26
4.4	Tiedostaminen	27
4.5	Vaikuttavuus	29
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	31
5.1	Tutkimustehtävä	32
5.2	Tutkimusstrategia	33
5.3	Aineistonkeruumenetelmät	34
5.4	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi.....	36
5.5	Kehittävä arviointi	37
6	TUTKIMUSTULOKSET	40
6.1	Tutkimustulosten jäsentelyä.....	40
6.2	Iltojen vaikuttavuus	40

6.3	Kävijöiden osallistumista tukevat tekijät	45
6.4	Kehitysehdotus nuorten naisten iltoihin.....	47
7	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	51
7.1	Johtopäätökset	51
7.2	Prosessin kuvaus.....	54
7.3	Eettisyys ja tulosten pohdinta	55
	LIITE 1: Sähköpostilistalla olleille lähetetty sähköposti	65
	LIITE 2: Suostumuskaavake	67
	LIITE 3: Haastattelukysymykset nuorten naisten iltojen kävijöille	68
	LIITE 4: Haastattelukysymykset nuorten naisten iltojen perustajille.....	71

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä kartoitetaan Suomen Raamattuopiston nuorten naisten iltojen kävijöiden kokemuksia illoista. Raamattuopiston nuorten naisten illat tunnetaan myös nimellä ”Ihmeellisesti tehty”. Nimikkeen ”Ihmeellisesti tehty” tarkoitus on erottaa Raamattuopiston nuorten naisten illat kaikista muista nuorten naisten illoista, mitä kristillisillä seurakunnilla ja järjestöillä on (Karlsson & Orava 2017). Ihmeellisesti tehty -iltoja on järjestetty Suomen Raamattuopistolla kerran kuussa vuodesta 2014 lähtien.

Tutkimus on laadullinen haastattelututkimus. Tutkimuksen tiedonkeruumenetelmänä toimivat yksilöhaastattelut. Haastatteluissa on otettu huomioon, mitkä asiat toivat ihmisiä iltoihin, ja millaiset asiat tukivat ihmisten osallistumista. Huomiota on kiinnitetty myös iltojen vaikuttavuuteen, eli haluttuihin vaikutuksiin, sekä kehitysideoihin. Tutkimustulosten perusteella Suomen Raamattuopiston nuorten naisten illoille tehtiin kehitysidea, joka näkyy tämän opinnäytteen tutkimustulosten lopussa.

Luterilainen kirkko ei ole kenties osannut tarjota nuorille aikuisille heidän tarvitsemaansa dialogista keskustelualustaa, johon Ketola, Hytönen, Salminen, Sohlberg ja Sorsa (2016, 258) kirkon nelivuotiskertomuksessa viittaavat. Tästä syystä nuorten aikuisten ikäryhmässä, eli 23–35-vuotiaiden keskuudessa, kirkkoon kuulumisprosentti on hyvin alhainen. Alimmillaan se on 28–34-vuotiaiden kohdalla, sillä tästä ikäryhmästä alle 60 prosenttia kuului kirkkoon vuonna 2015 julkaistujen tilastojen mukaan. (Sohlberg & Ketola 2016, 29; Kuusinen 1995, 313.) Kirkosta eroavat eniten juurikin nuoret aikuiset, jotka eivät koe omien katsomustensa ja kirkon tarjoamien palveluiden kohtaavan (Ketola, Hytönen, Salminen & Sorsa 2016, 258). Tämä johtaa siihen, että lapsetkaan eivät ehkä löydä kirkon palveluiden piiriin, sillä kirkkoon kuulumattomat nuoret aikuiset eivät välttämättä kasta lapsiaan (Sohlberg & Ketola 2016, 30).

Nuorten aikuisten toimintaan tulisi seurakunnissa ja kristillisissä järjestöissä kiinnittää enemmän huomiota, koska tämä kyseinen ikäryhmä on tilastojen mu

kaan ajautumassa evankelis-luterilaisen kirkon toiminta-alueen ulkopuolelle. Nuorten aikuisten ikävaihe on epävarmuuden ja oman persoonan rakentamisen aikaa, ja tähän ikävaiheeseen liittyy paljon kehitystehtäviä ja mahdollisia kipukohtiakin (Kuusinen 1995, 316–318). Kristillisistä järjestöistä ja seurakunnista tulisi löytyä nuorille aikuisille toimintaa, joka tukisi heidän kasvuaan sekä identiteetin rakentumistaan. Seurakuntien tulisi tarjota nuorille aikuisille tila, jossa pohtia dialogisesti tuohon ikäkauteen kuuluvia tyypillisiä katsomuksellisia näkemyksiä. (Ketola, Hytönen, Salminen & Sorsa 2016, 258.)

Raamattuopiston nuorten naisten illat ovat minulle itselleni tuttuja. Aloin käymään vasta-aloitetuissa nuorten naisten illoissa syksyllä 2014, eli samoihin aikoihin, kun aloitin opintojani Diakonia-ammattikorkeakoulussa. Eräs ystäväni kutsui minua mukaan iltoihin, ja menin sinne avoimin mielin, vaikka en ollutkaan osallistunut Raamattuopiston toimintaan aiemmin. Aloin käydä illoissa epä-säännöllisen säännöllisesti kerran kuussa. Heti alussa minulle tuli selväksi iltojen merkitys oman naiseuteni sekä naisena kasvamisen tukemisessa. Minulle oli iltojen kristillinen arvopohja tärkeä asia, koska minulla itselläni on viidesläinen herätysliiketausta.

Keväällä 2017 sain idean, että voisin tutkia Raamattuopiston nuorten naisten iltoja opinnäytetyöhöni liittyen. Olin innostunut aiheestani heti alusta lähtien, ja Raamattuopiston työntekijät olivat myötämielisiä suunnitelmiani kohtaan. Päätin tähdätä tutkimuksellani iltojen kehittämiseen. Koen nuorten naisten iltojen tuke-
neen ainakin omaa kristittyä nuorena aikuisena kasvamistani, mistä syystä pidän kyseistä toimintamuotoa hyvin tärkeänä sekä kehittämisen arvoisena. Toivon, että opinnäytetyöni tulee auttamaan Raamattuopiston työntekijöitä iltojen suunnittelussa ja kehittämisessä. Tavoitteenani on, että opinnäytetyö tulee kehittämään myös minua omassa ammatillisessa kasvussani ja antamaan ideoita tulevaan työhöni kirkon nuorisotyönohjaajana.

2 SUOMEN RAAMATTUOPISTO OSANA VIIDETTÄ HERÄTYSLIIKETTÄ

2.1 Viides herätysliike

Suomen Raamattuopisto kuuluu viidenteen herätysliikkeeseen, joka tunnetaan myös uuspietisminä, viidesläisyytenä tai evankelioivana herätyskristillisyytenä. Nimi ”viidesläisyys” kuvaa 1960-luvulta lähtien herätysten seurauksena syntyneitä liikkeitä, jotka yhdistävästi on nimetty viidenneksi herätysliikkeeksi – aivan kuin kuvaamaan aiempien neljän herätysliikkeen jatkumoa. (Salomäki 2010, 59.) Vanhat herätysliikkeet ovat olleet rukoilevaisuus, herännäisyys, evankelisuus ja lestadiolaisuus (Salomäki 2010, 37–59).

Viides herätysliike syntyi luterilaisen kirkon sisälle reaktionä aikansa kirkolliselle kuohunnalle. Viides herätysliike pyrki vastustamaan yhteiskunnallista arvomaailman muutosta sekä kansankirkon pyrkimyksiä ajankohtaisiin muutoksiin. Henkilökohtaisen uskon ja uskonratkaisun merkitysten korostaminen olivat uuspietismin tunnusmerkkejä, jotka pyrkivät vetämään rajaa todellisen seurakunnan sekä ns. ”nimikristittyjen” välille. Herätyskristillisyyden pyrki myös irtisanoutumaan liberaaliteologiaksi kutsumansa ekumeenisen liikkeen toiminnasta sekä modernin raamatuntutkimuksen tuloksista ja niin sanotusta sosiaalisesta kristinuskon tulkinnasta. (Murtorinne 1995, 321.)

Vaikka viides herätysliike kuulostaakin hyvin yhtenäiseltä liikehdinnältä yhtenäisen nimityksensä vuoksi, pitää se sisällään hyvinkin erilaisia järjestöjä. Huotarin 1980-luvulla tekemän määritelmän mukaan viidenteen herätysliikkeeseen kuuluvat järjestöt voidaan jakaa kolmeen suuntaukseen. Ensimmäiseen suuntaukseen kuuluu Kansanlähetys, jonka taustalla on 1970-luvulla syntynyt kansanliike, ja jonka opetukseen kuuluvat oleellisesti käsitykset uudestisyntymisestä sekä yleisestä lähetysvelvollisuudesta. Toiseen suuntaukseen kuuluvat Suomen Raamattuopisto, Ylioppilas- ja koululaislähetys (myöhemmin Opiskelija- ja Koululaislähetys, eli OPKO) sekä lähetysjärjestöt Sanansaattajat (Sansa) ja Lähetysyhdistys Kylväjä. Viimeksi mainitussa suuntauksessa fundamentalistiset painotukset ovat heikompia ja teologiset korostukset muistuttavat norjalaista

herätyskristillisyyttä. Näissä järjestöissä on enemmän kyse järjestötoiminnasta kuin spontaanista kansanliikehdinnästä. Kolmanteen suuntaukseen kuuluu Kansan Raamattuseura (KRS), jolla ei ole uuspietistisiä merkkejä, ja joka on kehittynyt seurakuntien evankelioimistyön palvelujärjestöksi. Kansan Raamattuseura on alusta lähtien pyrkinyt toimimaan yhteistyössä seurakuntien ja yhdistysten välillä, mikä on tuonut sille palvelujärjestön aseman. (Salomäki 2010, 60, 63.)

2.2 Suomen Raamattuopiston historia

Suomen Raamattuopiston perustaja ja ensimmäinen pitkäaikainen johtaja oli rovasti Urho Muroma (1890–1966). Muroma vihittiin papiksi vuonna 1917 ja hän toimi useissa kristillisissä yhdistyksissä. Muroma toimi eräänlaisena puolivirallisenä evankelistana 1920- ja 1930-lukujen taitteessa ollessaan Suomen kirkon seurakuntatoiminnan keskusliiton palveluksessa. Monet hänen kuulijoistaan tulivat uskoon hänen kokouksissaan. (Suomen Raamattuopisto on jo toiminut yli 75 vuotta i.a.)

Muroma sai ajatuksen raamattuopiston perustamisesta vuonna 1927 ollessaan pohjoismaisessa ylioppilaskokouksessa Ruotsin Karlskoganissa. Uuden järjestön perustaminen kuitenkin askarrutti Muromata, joten suunnitteluvaiheessa hän kaavaili raamattu- ja nuorisopistoa Suomen Lähetyseuran yhteyteen. Opiston tarkoituksena olisi ollut muun muassa kouluttaa nuorisotyöntekijöitä seurakuntiin. (Suomen Raamattuopisto on jo toiminut yli 75 vuotta i.a.)

Muroma päätyi kolmen ystävänsä ja työtoverinsa kanssa perustamaan Evankelisluterilainen Sisälähetys -nimisen säätiön 1.8.1939. Oikeusministeriö hyväksyi Evankelisluterilaisen Sisälähetys-säätiön säännöt 22.9.1939 ja tätä seuraavana keväänä säätiö rekisteröitiin. Säätiö aloitti virallisesti toimintansa 1.5.1940. (Suomen Raamattuopisto on jo toiminut yli 75 vuotta i.a.)

Sodan aikana Sisälähetys-säätiö järjesti raamattukursseja ja -luentoja sekä raamattu- ja rukouspiirejä ympäri Suomea. Toukokuussa 1945 säätiö osti Kauniai-

sista Kavallintieltä Kauniala-nimisen lepokodin ja remontoi sen. Remontin jälkeen Raamattuopisto-rakennus vihittiin käyttöön 10.11.1945. Raamattuopistolla alettiin pitää kuukauden mittaisia raamattukursseja ja niille osallistui parisataa kurssilaista vuosittain. (Suomen Raamattuopisto on toiminut jo yli 75 vuotta i.a.)

Sodan jälkeen Raamattuopiston toiminta kasvoi nopeasti. Kun Kavallintien tilat kävivät ahtaaksi, säätiö osti uuden tontin Maisterintien ja Helsingintien välistä. Tontilla oli jo valmiiksi huvila-rakennus, jonka viereen rakennettiin uusi asuntolarakennus vuonna 1965 ja päärakennus vuonna 1966. (Suomen Raamattuopisto on toiminut jo yli 75 vuotta i.a.)

Vuonna 1989 Sisälähettyssäätiön nimi muutettiin Suomen Raamattuopiston säätiöksi, ja opisto sai kansanopisto-oikeudet. Kansanopisto-oikeudet mahdollistivat nuorisotyönohjaajakoulutuksen ja vahvistivat Raamattuopiston kustannustoimintaa. (Suomen Raamattuopisto on toiminut jo yli 75 vuotta i.a.)

Raamattuopisto rakensi uuden asuntolan 1994 ja liittyi valmisteilla olleeseen Diakonia-ammattikorkeakouluun 1996 (Suomen Raamattuopisto on toiminut jo yli 75 vuotta i.a). Diakonia-ammattikorkeakoulun yksi toimipiste sijaitsi Raamattuopiston tiloissa vuoteen 2016 asti (Sarimaa 2015). Raamattuopiston tiloihin tehtiin laaja remontti vuosina 2008–2009, jonka aikana rakennettiin päärakennuksen laajennusosa, auditorio, kolme suurta luokkaa sekä opettajien työtiloja. (Suomen Raamattuopisto on toiminut jo yli 75 vuotta i.a.)

2.3 Suomen Raamattuopisto nyt

Suomen Raamattuopiston perustoiminnot ovat samat kuin Muroman aikana: raamattukoulutus, maallikoiden kouluttaminen hengelliseen työhön ja evankelioimistyö seurakunnissa. Omien sanojensa mukaan Suomen Raamattuopisto on itsenäinen kristillinen järjestö, joka on sitoutunut luterilaiseen tunnustukseen sekä Raamattuun. (Suomen Raamattuopisto on toiminut jo yli 75 vuotta i.a.; Luterilaiseen tunnustukseen sitoutunut itsenäinen järjestö i.a.)

Raamattuopiston keskuspaikkana toimii vieläkin Kauniaisissa toimiva kristillinen kansanopisto (Luterilaiseen tunnustukseen sitoutunut itsenäinen järjestö i.a). Opistolla on tällä hetkellä useita täyspäiväisesti toimivia kansanopistolintoja. Nämä linjat ovat lukukauden tai -vuoden mittaisia. Täyspäiväisten linjojen lisäksi opistolla on myös kaikille avoimia lyhytkursseja sekä linjoja, joilla voi opiskella etänä Internetissä. (Opiskelemaan i.a.) Toimintaa järjestetään myös eri puolilla Suomea yhdessä luterilaisten seurakuntien kanssa. Järjestöllä on omat kristilliset loma- ja kurssikeskuksensa Vuokatissa ja Oulussa. (Luterilaiseen tunnustukseen sitoutunut itsenäinen järjestö i.a.)

Raamattuopisto tarjoaa tapahtumia ja leirejä lapsille ja nuorille. Raamattuopistolla on omia rippikoululeirejä Vuokatinrannassa, Kauniaisissa ja Kreikassa. Isoskoulutusta Raamattuopisto järjestää verkossa ja Vuokatinrannan kurssikeskuksessa. Myös nuorten ja nuorten aikuisten toimintaa järjestetään ympäri Suomea. Nuorten aikuisten toiminta on pitkälti keskittynyt Kauniaisii Raamattuopistolle. Kerran kuussa järjestettävät nuorten naisten illat ovat osa Raamattuopiston nuorten aikuisten toimintaa. (Suomen Raamattuopiston Nuorisotyö i.a.)

3 NUORTEN NAISTEN ELÄMÄ JA KEHITYS

3.1 Naiseksi kasvaminen

Koska tutkimuksenkohteena tässä opinnäytteessä ovat Raamattuopiston nuorten naisten illat, on syytä tarkastella, mitä käsitteet ”nainen”, ”naisuus” ja ”naisellisuus” kätkevät sisäänsä. Lisäksi selvitetään, millaista nuorena naisena kasvaminen on kehityspsykologian näkökulmasta.

Sana ”nainen” liitetään usein tiettyyn sosiaaliseen kategoriaan sekä biologiaan. Sana tunnetaan myös sanan ”mies” vastaparina, sillä sukupuolta on vaikea määritellä ilman vertailukohdetta. (Gordon 2001, 10–12, 16.) Sukupuolittavat käytännöt ovat läsnä erilaisten instituutioiden rakenteissa, vaikka ne pyrkisivätkin häivyttämään sukupuolten välisiä eroja (Kokkonen 2016, 41).

Sukupuolten väliset erot ovat meille arkipäivää. Eroja on määritelty menneisyydessä biologian, fysiologian ja anatomian avulla, tai sosiaalisen, yhteiskunnallisen ja kulttuurisen rakentumisen kautta. Sex/gender-jaottelu on mahdollistanut toisaalta klassisen sukupuolijaottelun purkamisen, toisaalta se on myös lisännyt jaottelua erilaisten tulkintojen myötä. Kun sukupuoli nähdään tietynlaisena sosiologisena yhteiskunnallisen järjestelmän tuotteena, on erilaisten roolien asettaminen ollut mahdollista. Sukupuoliroolit ovat tarjonneet vastauksia arjen kysymyksiin ja perusteluja esimerkiksi naisellisen pukeutumisen korostamiseen. (Kokkonen 2016, 80–81.)

Jotkut naiset saattavat kuitenkin väistellä sanaa ”nainen” sen negatiivisen kaiuntakia ja käyttää mieluummin sanaa ”yksilö”. Naisuudesta puhuttaessa puhutaan naisen olemuksellisuudesta sekä kulttuurisesta viitekehyksestä. Naisellisuustermin kautta ajatukset ohjautuvat helposti rooli-odotusten täyttymiseen, hienosteluun, laittautumiseen sekä tietynlaiseen opeteltuun tekemisen tapaan. (Gordon 2001, 10–12, 16.) Yhteiskunnassa on olemassa kirjoittamaton sääntö, että pitää olla naisellinen, mutta naisellisuutta ei saa kuitenkaan korostaa liikaa (Kokkonen 2016, 42). Ulkonäöllä on kuitenkin vahva merkitys juurikin naisten

keskuudessa. Ulkonäköpaineet ovat naisilla yleisiä, ja naisille on luontaista panostaa omaan ulkoiseen olemukseen esimerkiksi meikkaamalla. (Kokkonen 2016, 170.)

Naiseuteen ja naisellisuuteen liitetään paljon normeja ja odotushorisontteja. Nämä näkemykset muuttuvat kenties paljon hitaammin kuin ympäröivä kulttuurimme yleisesti ottaen. Monet oletukset ovat jo murtuneet historian saatossa, mutta siitä huolimatta yhteiskunnastamme löytyy paljon jälkiä yhteisestä merkitysmaailmasta. (Lempiäinen 2001, 37.) Esimerkiksi tytöt nähdään usein poikia hiljaisempina ja huomaavaisempina. Tästä huolimatta tytötkin pystyvät olemaan aktiivisia, suulaita ja toimimaan annettujen ohjeiden vastaisesti. (Kokkonen 2016, 42, 83, 232, 235, 239.) Kaikki tytöt eivät ole samanlaisia, ja usein sukupuolten sisällä olevat erot ovat suurempia kuin erot eri sukupuolten välillä (Kokkonen 2016, 47).

Naiseutta kuvaavat ilmaisut voivat luonnollistaa, kyseenalaistaa, häivyttää ja tuoda lähelle naiseuden teemaa. Nainen, naiseus ja naisellisuus voivat toimia yksilön voimavaroina, keinoina, nautinnon lähteinä ja mahdollisuuksien antajina, mutta asettua myös rajoituksiksi ja näin kahlita yksilöä. Varmaa on se, että naiseuteen liittyvät termit ovat jännitteisiä. (Gordon 2001, 16.)

Esimerkiksi feministiliike on yrittänyt välillä häivyttää naisiin liittyvää naisellisuutta, koska se on taistellut menneisyydessä määriteltyä ”naisen paikkaa” vastaan. Kulttuurissamme kuitenkin verrataan naiseutta miehisyyttä vasten, joten jos yksilö ei ole naisellinen, on hän miehinen tai ei mitään. Tämä naisten miehistäminen ei kuitenkaan välttämättä sovi feminismin tarkoitukseen, sillä feminismi pyrkii naisten aseman parantamiseen. Feminismin on siis pidettävä naiseuden ja sukupuolen määritelmät, jos se haluaa olla uskottava yhteiskunnallisessa ja tieteellisessä keskustelussa. (Lempiäinen 2001, 36–38.)

Sana ”nainen” liitetään myös aikuisuuteen (Lempiäinen 2001, 35). Aikuisuuden määrittelemisen on nykyaikana haastavaa. Nuoruuden kulttuuri on pitkittynyt, eikä tämän pitkittymisen syynä ole välttämättä yksilön valinta. Kyseessä on enemmänkin nykyisen koulutusjärjestelmän, työmarkkinoiden ja hyvinvointiyh-

teiskunnan sanelema reitti. (Oinonen 2001, 115.) Pidentyneen nuoruuden kulttuurin keskiöön kuuluu yksilöllisyyden arvostus ja oman edun tavoittelu sekä individualistinen ajattelumalli. Tämän individualistisen ajattelumallin mukaan yksilö pystyy vasta nuoruuden aikana kerättyjen kokemusten jälkeen todella löytämään itsensä ja kantamaan vastuuta omista päätöksistään ja muista ihmisistä. (Aapola & Ketokivi 2005, 24.)

Selkeitä virstanpylväitä aikuistumiseen ei nykyaikana ole. Monet ilmiöt, jotka ovat selvästi ennen kuuluneet johonkin tiettyyn ikävaiheeseen, saattavat nykyään olla mahdollisia monissakin elämänkulun vaiheissa, esimerkkinä sanottakoon vaikkapa opiskeleminen ammattiin. (Aapola 2005, 258–259.) Mielipide- ja arvokyselyjen perusteella vakaassa parisuhteessa eläminen sekä perheen perustaminen ovat vielä nykyaikanakin tärkeitä ”todellisen” aikuisuuden saavuttamisen kriteereitä. Tätä määritelmää tarkasteltaessa on kuitenkin syytä miettiä, puuttuuko ihmisen – etenkin naisen – elämästä jotain, ennen kuin hän on perustanut perhettä tai saanut lasta? (Kelhä 2005, 199.)

Kelhän (2005, 199) elämänkertatutkimukseen osallistuneiden naisten puheissa ei korostunut äitiys aikuistumisen merkkipaaluna, vaan enemmänkin erilaiset rankat elämäkokemukset. Tämä huomio todistaa sen, että perinteiset aikuistumisen kriteerit eivät välttämättä riitä aikuiseksi kasvamisen tuntomerkeiksi, vaan niiden lisäksi tarvitaan yksilöllisiä kokemuksia. (Kelhä 2005, 199.) Näyttää siltä, että perheellistymisen merkitys aikuistumisen määrittäjänä ei ole enää niin selkeä kuin ennen (Kuure 2001, 31).

Muutto lapsuuden kodista ja muuttaminen omaan asuntoon ovat selviä aikuistumisen merkkejä (Kuure 2001, 23). Kuitenkaan lapsuuden kodista muuttaminen tai täysi-ikäisyys eivät tee nuoresta vielä aikuista (Oinonen 2001, 112). Ehkä taloudellinen itsenäistyminen onkin nykyaikana selkein merkki aikuistumisesta. Taloudellinen itsenäisyys on nimittäin portti kaikkiin muihin aikuistumisen tunnusmerkkeihin, kuten omasta kodista ja taloudesta sekä mahdollisesta perheestäkin huolehtimiseen. (Oinonen 2001, 112.)

Erilaisten empiiristen tutkimusten kautta on tultu siihen tulokseen, että myöhäisnuoruus sijoittuu 18 ja 23 ikävuoden välille, ja nuori aikuisuus 23 ja 35 vuoden välille (Kuusinen 1995, 313–316). Nämä molemmat ikäkaudet on otettu tässä opinnäytteessä huomioon, koska tutkimukseen osallistuneet naiset olivat 19–24-vuotiaita. Työntekijöiden mukaan tätä vanhempienkin naisten osallistuminen on mahdollista Raamattuopiston nuorten naisten illoissa, koska ihmisen ikä ei välttämättä määritä ihmisen elämäntilannetta (Karlsson & Orava 2017).

1950-luvulla psykoanalytikko Erik H. Erikson kehitti kehitysvaiheteorian lapsianalyttisten kokemustensa sekä intiaanien parissa tekemänsä kenttätöiden perusteella. Hänen teoriansa sai aikanaan paljon huomiota ja on nykyaikanakin ihmisen kasvusta ja kehityksestä kiinnostuneille ihmisille perustietoa. (Hägglund 1982, 6–8.) Eriksonin kehitysvaihetoriassa ovat eriteltyinä myöhäisnuoruuden sekä nuorten aikuisten kehitystehtävät. Myöhäisnuoruuden kehitystehtävien tavoitteena on identiteetin rakentuminen ja nuoren aikuisuuden kehitystehtävien tavoitteena on läheisyys muiden ihmisten kanssa. (Erikson 1982, 249-253.) Kehitystehtäviä tavoitellessaan yksilö voi joutua kehityskriiseihin, jotka voivat lopulta joko onnistua tai epäonnistua (Kuusinen 1995, 316–317).

Nuoren aikuisen kehitystehtävät ovat ikään kuin jatkoa myöhäisnuoruuden kehitystehtäville. Myöhäisnuoruuden kehitystehtäviin kuuluu emotionaalinen riippumattomuus omista vanhemmista, parisuhteeseen tai av(i)oliittoon valmistautuminen, uranvalinta ja ammattiin valmistautuminen sekä yksilöllisen eettisen ja moraalisen uskomusjärjestelmän kehittäminen. Nuoren aikuisen kehitystehtäviin kuuluu taas elämäntoverin valitseminen, perheen perustaminen, yhteisen talouden hallinta, työelämään osallistuminen ja työuralla eteneminen sekä kansalaisvelvollisuuksien omaksuminen. (Kuusinen 1995, 313–316.)

Nuoren aikuisen yksi tärkeimmistä kehitystehtävistä sijoittuu sosiaaliselle akselille. Nuorelle aikuiselle on tärkeää kyky läheisyyteen sekä rakkauteen. Nämä kyvyt eivät rajoitu pelkästään eri sukupuolten välisiin suhteisiin, vaan ovat läsnä kaikissa tärkeissä ihmissuhteissa. Yksilö voi joutua kehityskriisiin sosiaalisella akselilla. Tällöin onnistuneen kehityskriisin merkki on, että nuori aikuinen saa kokemuksen kyvystään rakastaa sekä kehittää ja ylläpitää tärkeitä sosiaalisia

ihmissuhteitaan. Epäonnistuneen kehityskriisin tunnistaa taas siitä, että nuori aikuinen tuntee eristäytyvänsä toisista. Tämän seurauksena yksilölle voi tulla tunne, ettei hän pääse lähelle muita, pysty rakastamaan ketään tai tule rakastetuksi omana itsenään. (Kuusinen 1995, 316–317.)

Minuus muodostuu nuoruusiässä hyvin pitkälti ystävyysuhteiden välityksellä. Tässä on sukupuolten välisiä eroja: tytöillä on useimmiten läheinen suhde toiseen tyttöön – niin sanottuun ”parhaaseen ystävään” – pojille taas ryhmä on tärkeämpi. (Kokkonen 2016, 43–44, 154.) Tätä samanlaista ”parasta ystävää” myös aikuiset naiset kaipaavat rinnalleen. Naispuoliset tärkeät ystävät ovat niitä henkilöitä, joille naiset pystyvät turvallisesti jakamaan elämänsä naisena. Naisten välisissä ystävyysuhteissa voi vallita kiihkeää omistautumista ja mustasukkaisuutta, mutta myös valtavan suurta lojaaliutta. Tärkeiden naisten kanssa vietetty aika voi parhaimmillaan olla naiselle hyvinkin voimauttavaa. (Eldredge & Eldredge 2009, 193.)

Nuoret aikuiset vertailevat herkästi elämäntilanteitaan muiden ikätovereidensa elämäntilanteisiin. Vertailujen perusteella nuoret aikuiset asettavat itselleen ja elämälleen tavoitteita. Tämän vertailun taustalla ovat kehitysteoriaan liittyvät käyttäytymistä ohjaavat normit ja standardit. Positiivinen minäkäsitys ja hyvä itsetunto rakentuvat, kun yksilö kokee onnistuneensa suhteessa muihin. (Kuusinen 1995, 321.)

3.2 Raamattuopiston nuorten naisten illat

Suomen Raamattuopiston nuorisotyön tiiminjohtaja Tiina Karlsson ja nuorten raamattulinjan vastaava opettaja Hanna-Maria Orava ovat perustaneet Raamattuopiston nuorten naisten illat. Opinnäytetyötä varten järjestettiin haastatteluiden kanssa syyskuun lopussa 2017. Haastattelua varten oli tehty valmis kysymyspohja (liite 4). Haastattelu tallennettiin ja tallenteen perusteella kirjoitettiin asianmukaiset muistiinpanot tämän luvun kirjoittamista sekä tutkimustulosten analysointia varten.

Iltojen perustajat kertoivat, että ajatus nuorten naisten illoista syntyi keväällä 2014. Karlsson kertoi 1990-luvulla itse osallistuneensa Raamattuopistolla järjestettyihin ”Young Lady Days” -viikonloppuihin, joita oli silloin järjestetty kerran vuodessa. Karlsson pääsi itse mukaan toteuttamaan näitä nuorille naisille suunnattuja viikonloppuja, kun tuli Raamattuopistolle töihin 1998. Nämä nuorten naisten viikonloput lopetettiin, mutta viikonloppujen tarpeellisuudesta vakuuttunut Karlsson jäi pitkäksi aikaa miettimään nuorille naisille suunnatun toiminnan mahdollisuutta. Näin hän alkoi sitten vaihtaa ajatuksia Oravan kanssa nuorten naisten iltojen pitämisestä. (Karlsson & Orava 2017.)

Ensimmäinen nuorten naisten ilta pidettiin Raamattuopistolla lokakuussa 2014. Ensimmäiseen iltaan saapui noin 40 nuorta naista. Paikalle tulleet olivat kiinnostuneita siitä, mitä Raamattuopiston uusi toimintamuoto piti sisällään. Tämän jälkeen iltoja on pidetty noin kerran kuussa Raamattuopiston lukuvuosi-sykliä mukaillen. Iltojen pitäminen on aloitettu aikaisintaan syyskuussa ja lopetettu toukokuussa, kun jotkut kävijät ovat lähteneet pois pääkaupunkiseudulta esimerkiksi kesätöiden takia. Ensimmäisestä illasta lähtien nuorten naisten illat ovat noudattaneet lähes samanlaista kaavaa: ilta alkaa kello 18.30. Aluksi esillä on teetarjoilut ja iltaan tulleet saavat vapaasti jutella pöydissä. Tämän jälkeen vetäjä johdattaa paikallaolijat alkurukoukseen, minkä jälkeen kuunnellaan illan teemabiisi. Teemabiisin jälkeen vetäjä pitää illan alustuksen. (Karlsson & Orava 2017.)

Työntekijät halusivat haastattelussa korostaa sitä, että alustus ei ole opetus. Työntekijät haluavat välttää sellaista oloa, että joku tulee ylhäältäpäin sanomaan kävijöille, mitä heidän pitäisi tehdä tai millaisia heidän pitäisi olla. Alustuksen tarkoituksena on johdattaa kävijät illan teemaan ja herättää keskustelua. Alustuksen maksimipituutena pidetään 45 minuuttia, mutta yleensä se pyritään rajaamaan puoleen tuntiin. (Karlsson & Orava 2017.)

Illat ovat keskustelupainotteisia. Alustuksen lomassa ja sen jälkeen esitetyt kysymykset virittävät osallistujia keskusteluun. Kävijät saavat jakaa tai olla jakamatta mietteitään käsiteltävästä aiheesta. Myös vetäjät saavat tuoda esiin omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Illan loppuksi on loppurukous, jonka jälkeen noin

kello 20.30 ihmiset saavat vielä jäädä juttelemaan tai lähteä kotiin. (Karlsson & Orava 2017.)

Iltoja pidetään tällä hetkellä kerran kuussa tiistai-iltaisain (aiemmin torstai-iltaisain) Raamattuopiston luokkahuoneessa. Ennen iltoja pulpetit on siirretty pöytäryhmiksi ja kynttilöitä sytytetty kahvilamaisen tunnelman luomiseksi. Nykyisin tarjotut toimivat pitkälti nyyttäriperiaatteella, mutta työntekijät hankkivat myös aina jotain pientä naposteltavaa iltoihin. Nuorten naisten illoissa käy tällä hetkellä työntekijöiden arvion mukaan 12–25 kävijää. Mainostuksen määrä ja aiheen mielenkiintoisuus vaikuttavat kävijämäärään. Kävijämäärässä on ollut myös vuosikohtaisia eroja. (Karlsson & Orava 2017.)

Nuorten naisten iltoja mainostetaan Facebookissa, missä nuorten naisten iltojen sivu kulkee nimellä ”Ihmeellisesti tehty”. Sivulla on tällä hetkellä noin 90 tykkääjää. Facebook on nuorten naisten iltojen mainostuksen valtaväylä, mutta myös Raamattuopiston nuortenaikuisten nettisivujen toimintakalenteristakin löytyy tämän syksyn iltojen teemat. (Karlsson & Orava 2017.)

Illoilla on ääneen sanomattomana ikärajana 18–35 vuotta. Iltoihin saa kuitenkin tulla kuka vain nuori nainen, joka vielä hakee paikkaansa. Ikä ei välttämättä määrää ihmisen elämäntilannetta. (Karlsson & Orava 2017.)

Illoissa käy pääsääntöisesti Raamattuopiston nykyisiä ja entisiä opiskelijoita sekä heidän mukanaan tuomia ihmisiä. Illoissa on ollut mukana myös muutama Raamattuopiston muussa toiminnassa mukana ollut. Työntekijöiden kokemuksen mukaan Raamattuopiston piirien ulkopuolellakin ollaan oltu kiinnostuneita illoista, mutta harvoin täysin tuntemattomia ilmaantuu iltoihin – etenkin silloin, jos paikka ei ole ennestään tuttu. (Karlsson & Orava 2017.)

Nuorten naisten iltojen tavoite on tarjota kävijöilleen paikka, missä saa turvallisesti pohtia muiden kanssa monenlaisia kasvuun liittyviä asioita kristilliseltä arvopohjalta käsin. Illat ovat paikka, jossa saa jakaa asioita, kulkea yhdessä kasvun tiellä ja ottaa evästä omaan elämään. Illat ovat tietyllä tapaa matalan kynnyksen toimintaa, johon mahtuu mukaan monenlaisia naisia sekä mielipitei-

tä, ja johon kaikki kyseisestä toiminnasta kiinnostuneet nuoret naiset ovat tervetulleita. (Karlsson & Orava 2017.)

Illoissa nostetaan välillä esiin vaikeita ja kipeitäkin aiheita, koska yksi iltojen tavoite on asioiden tiedostaminen. Kun kävijä esimerkiksi tiedostaa jonkin omissa ihmissuhteissaan toistamansa kaavan, saa hän mahdollisuuden päättää, mitä tekee tiedostamansa asian kanssa – vai tekeekö sille kenties yhtään mitään. Illoilla on myös tavoitteena tuoda esiin sitä, että naiseudella ei ole mitään tiettyä muottia. Kävijöille on tarkoitus opettaa itsensä hyväksymisestä ja armollisuudesta itseään kohtaan. (Karlsson & Orava 2017.)

Iltojen avulla työntekijät haluavat rohkaista kävijöitä tavoittelemaan omia unelmiaan ja toteuttamaan omia juttujaan, sekä luottamaan siihen, että rakastava Jumala pitää huolta heistä jokaisesta. He haluavat illoilla näyttää sen, että kristilliset arvot ovat erittäin hyvä pohja tänäkin päivänä, vaikka näitä arvoja paljon kyseenalaistetaankin. Vaikka vetäjät eivät haluakaan korostaa itsejään illoissa olevina opettajina, he silti toivovat, että saavat vähän vanhempina naisina antaa kävijöille eväitä kristittyinä naisena kasvamiseen. Omien kokemustensa ja kolhujensa kautta työntekijät toivovat estävänsä sen, ettei joku muu tee samoja virheitä elämässään. Työntekijät hakevat inspiraatiota iltojen teemoille myös kirjallisuudesta. (Karlsson & Orava 2017.)

Illoissa käsitellään asioita täysin kristillisestä arvopohjasta käsin ja iltojen hengellisyttä ei peitellä, mutta asiat ovat jakamisen kautta käytännönläheisiä. Rukous on kenties näkyvin hengellinen elementti illoissa, mutta usein myös alustukset ja iltojen aiheet liitetään jollain tavalla Raamattuun. Asioita pohditaan yhdessä kristittyinä ja hengellisistä asioista saa puhua rohkeasti – tai vaihtoehtoisesti olla myös puhumatta. Työntekijät kokevat, että nuorten naisten illat ovat tietyllä tapaa sielunhoidollista työtä, kun jakamisen kautta oma taakka mahdollisesti keventyy. (Karlsson & Orava 2017.)

Sielunhoidolle ei ole olemassa tarkkaa määritelmää, mutta iltojen sielunhoidollinen näkökulma täyttyy, jos sen määritellään olevan yleistä sielunhoitoa, jonka tarkoituksena on huolehtia ihmisestä seurakunnan opetuksen, julistuksen ja

muun toiminnan yhteydessä. Usein sielunhoito ymmärretään protestanttisissa liikkeissä yksittäisen ihmisen sielunhoidollisena keskusteluna seurakunnan työntekijän kanssa. Sitä nuorten naisten illat eivät varsinaisesti kuitenkaan ole, vaan ne ovat enemmänkin ihmisten psyykkisen ja hengellisen elämän tukemista ryhmässä. (Kettunen 2013, 16, 18.)

4 KESKEISET KÄSITTEET

4.1 Yhteisöllisyys

Julkisessa keskustelussa yhteisöllisyys on usein tapetilla ja itsenään arvokas periaate, mutta sen tarkempi määrittely on haastavampaa. Sosiaalitieteissä yhteisöllisyys nähdään elastisena käsitteenä, joka joustaa ihmisten välisten siteiden tuottamasta mielihyvästä aina solidaarisuuden moraalisiin arvoihin saakka. (Thitz 2013, 23.)

Yhteisö ja yhteisöllisyys eivät ole sanoina täysin toistensa synonyymejä, vaikka suomenkielessä toisiaan läheltä liippaavatkin. Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan usein yhteenkuuluvuuden kokemuksia. Nämä yhteenkuuluvuuden kokemukset koetaan usein positiivisiksi, ja ne vetoavat ryhmäläisten me-henkeen ja solidaarisuuteen. Yhteisöllisyyden ei tarvitse välttämättä olla kovin tunnistettavaa kokemustasolla. Vuorovaikutus riittää yhteisöllisyyden määritelmälle, ja tätä vuorovaikutusta voidaan kutsua joko viestinnäksi tai yhteiseksi käytännöiksi – jopa yhteisiin intresseihin nojaavaksi toiminnaksi. Yhteisöllisyys voi muodostua eri toimijoiden välisessä vuorovaikutuksessa jopa ilman varsinaisen yhteisön olemassaoloa tai muodostumista. (Kalliokoski 2016, 130–131.) Yhteisöllisyys nähdään siis toisin sanoen laajempänä käsitteenä kuin yhteisö. Yhteisöllisyyteen liittyy aina kokemuksen sekä liittymisen elementit, kun taas yhteisöön voi kuulua ilman yhteisöllisyyden tunnetta, esimerkiksi olemalla epäaktiivinen yhteisön toiminnassa. (Thitz 2013, 23–24.)

Kalliokoski (2016, 126–133) on teoksessaan jakanut yhteisöllisyyden kolmeen erilaiseen merkitystasoon. Ensimmäistä tasoa hän kutsuu perustavaksi tasoksi. Tässä tasossa vuorovaikutuksen syntyminen on ennakkoehto ja yhteisöllisyys näkyy piirteenä, joka saa ihmiset hakeutumaan toistensa seuraan ja toimimaan yhdessä toistensa kanssa. Pysyvämpiä yhteisöjä tai toiminnan tasolla ilmenevää yhteisöllisyyttä ei muodostu tällä tasolla ilman kanssakäymistä. (Kalliokoski 2016, 126–133.)

Toinen taso on nimeltään ryhmätoiminnan taso. Tällä toisella tasolla yhteisöllisyys näkyy järjestäytyneenä vuorovaikutuksen toimintatapana ja yhteenliittymiin pyrkivänä toimintana. Tämä tarkoittaa sitä, että yhteisöllisyyttä syntyy saamaan aikaan yhteisön kanssa. Järjestäytyminen ei kuitenkaan aina takaa yhteisöllisyyttä, sillä vuorovaikutus voi tällä tasolla tarkoittaa vähimmillään heikosti vastavuoroista kommunikointia ja vahvimmillaan voimakasta me-henkistä yhteistoimintaa. Tällä tasolla yksi vahva yhteisöllisyyttä ylläpitävä tekijä on toimijoiden välinen luottamus. (Kalliokoski 2016, 126, 133–135.)

Kolmannessa tasossa Kalliokoski keskittyy yhteisöllisyyden kokemuksen tason ilmiöihin. Kokemustasolla yhteisöllisyys voi olla vahvasti vuorovaikutuksen aikaansaama vaikutus, joka perustuu joko todelliselle vuorovaikutukselle tai yksilön mielessä tapahtuneille merkityksenannoille. Kokemuksellisella tasolla yhteisöllisyys voi olla esimerkiksi yhteyttä, yhteenkuuluvuutta tai samankaltaisuuteen ajavaa painetta. Näillä kolmella edellä mainitulla tasolla voi syntyä yhteisöllisyyttä ilman varsinaisen yhteisön olemassaoloa tai yhteisön jäsenyyttä. (Kalliokoski 2016, 126, 138–141.)

Sana inklusio tarkoittaa yhteisön sisäpuolella olemista ja sisäpuolelle ottamista. Inklusiivisuudella voidaan tarkoittaa yhteisiä arvoja, ihmisoikeuksia, intressejä, yhteisesti neuvoteltavia toimenpiteitä sekä osallistumisen mahdollisuuksia. Nämä tekijät muun muassa määrittävät sen, kuka kuuluu yhteisöön. Inklusio ei ole kuitenkaan harmoninen tila ilman ristiriitoja, vaan parhaimmillaan se voi olla moniäänistä liikehdintää ja erilaisuutta hyväksyvää yhteisöllisyyttä. Tämä on mahdollista vain, jos yhteisö jakaa erimielisyyksistä huolimatta riittävän määrän yhteisiä intressejä ja pääsee yhteisymmärrykseen erimielisyyksistä huolimatta. Tällaista yhteisöä kutsutaan jaetuksi yhteisöksi ja siinä olennaisia tekijöitä ovat keskinäinen luottamus ja ihmisten osallistumisen mahdollisuudet. (Gothóni, Hyväri, Kolkka & Vuokila-Oikkonen 2016, 13–14.)

Yhteisö voi olla konkreettinen tai symbolinen. Konkreettinen yhteisö muodostuu konkreettisen toiminnan ympärille ja kehittyy vuorovaikutuksen myötä. Tällöin toiminnan ympärille muotoutuu yhteiseen toimintaan sitoutunut yhteisö. Symbolisessa yhteisössä yhteisöllisyys taas vahvistuu tietoisesta yhteenkuuluvuuden

tunteesta, jolloin ihmisten välille syntyy symbolinen yhteys. Konkreettinen ja symbolinen yhteisöllisyys vahvistavat toinen toisiaan. (Gothóni ym. 2016, 16.)

Nykyajan yhteisöllisyyttä leimaavat uusheimot, jotka muodostuvat toisistaan riippumattomien ihmisten keskittymistä. Näiden ns. uusheimojen osallistujia eivät sido sosiaaliset roolit tai normit, vaan ne ovat enemmänkin elämys- ja tunneyhteisöjä, jotka toimivat institutionaalisen vallan vastavoimina. Nämä yhteisöt ovat mielikuvayhteisöjä, eivätkä niiden jäsenet ole välttämättä todellisessa kanssakäymisessä keskenään. (Lindh 2016, 62.) Nämä uusheimoyhteisöt ovat usein lyhytaikaisia ja pääosin symbolisia, mistä syystä niitä saatetaan pitää liian pinnallisina ja kevyinä. Tällä yhteisöllisyyden muodolla on kuitenkin suuri merkitys toimintaan osallistuville yhteisön jäsenille ja heidän identiteetinsä rakentumiselle. (Kokkonen 2016, 78.)

Mitä yhteisöllisyys voi merkitä seurakuntatasolla? Perustavalla tasolla yhteisöllisyys voi merkitä esimerkiksi kirkon mahdollisuutta tarjota ihmisille tiloja ja aikaa kokoontua yhteen. Tämä tukee käsitystä, että ihmisten ja erityisesti kristittyjen uskotaan järjestäytyvän yhteistoimintaan toistensa kanssa. Kun kirkon yhteisöllisyyttä tarkastellaan ryhmätoiminnan tasolla, on ymmärrettävä, että yhteisö ei ole paikalleen jämähtänyt, vaan jatkuvasti muuttuva. Ryhmän jäsenet vaihtuvat ja vaikuttavat toimillaan toisiinsa sekä ryhmän olosuhteisiin. (Kalliokoski 2016, 132, 136.)

Seurakunnan ryhmissä on tärkeää miettiä, onko ryhmä kenties ihmisiä ulossulkeva. Vaikka aktiivista poissulkemista ei tapahtuisikaan, saattaa poissulkemista tapahtua, jos joidenkin ryhmän jäsenten välillä ei synny luottamusta tai jäsenet eivät jaa samoja intressejä. Esimerkiksi sanojen tai symbolien avulla ryhmän jäsenet voivat haluamattaan viestiä ryhmän sisäpiiriin kuulumattomuudesta, eli inklusion vastakohtasta eksklusiosta. (Kalliokoski 2016, 135; Gothóni ym. 2016, 14.)

4.2 Vertaistuki

Vertaistuki voi parhaimmillaan lisätä yksilön hyvinvointia ja sitä voidaan toteuttaa ryhmässä tai kahdenkeskisesti (esimerkiksi tukihenkilö) – kasvokkain, verkon tai puhelimen välityksellä. Toiminta voi organisoitua jonkin järjestön, muun yhteisön tai vaikkapa julkisen palvelujärjestelmän kautta. Vertaistukiryhmää voi vetää ammattilainen tai vapaaehtoinen, tai kaikki voivat tasaveroisina kantaa vastuuta ryhmästä. Usein julkistaustaisilla organisaatioilla vetäjä on ammattilainen. (Asumispalvelusäätiö ASPA 2010, 5-6; Laimio & Karnell 2010, 11, 15–16.)

Vertaistoiminta taas voi olla hyvin spontaania ilman mitään varsinaista taustayhteisöä. Myös vertaistoimintaa kuitenkin toteutetaan ja organisoidaan monella eri tavalla ja montaa eri tarkoitusta varten. (Asumispalvelusäätiö ASPA 2010, 5–6.) Vertaistoiminta, vertaistuki ja vertaisryhmät ovat keskenään eri termejä, mutta niiden käyttö on ollut haastavaa, koska puhemielessä ne usein sekoittuvat keskenään. Tässä opinnäytteessä keskitytään enemmän vertaistuki-termiin, joka korostaa ryhmän vertais- sekä tukiulottuvuuksia. (Laimio & Karnell 2010, 12.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen nettisivuilta löytyy melko hyvä määritelmä vertaistuesta ja se kuuluu näin:

Vertaistuki on vastavuoroista kokemusten vaihtoa, jossa samankaltaisia prosesseja elämässään läpikäyneet ihmiset tukevat toinen toisiaan. Vertaistuki on samankaltaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten halua jakaa kokemuksia ja tietoa toisia kunnioittavassa ilmapiirissä. (Huuskonen 2015.)

Vertaistuen kautta yksilölle tulee kokemus, että hän ei ole ainoa kokemustensa kanssa painiva, eikä myöskään yksin tilanteensa kanssa. Toisaalta muiden kanssa asioista keskusteltaessa ja ajatuksia vaihtaessa tulee hyvin esiin jokaisen tilanteen ainutlaatuisuus ja erilaisuus. Muiden kokemuksiin ajatuksiaan peilattaessa tilanteeseen voi avautua aivan uusia näkökulmia. Vertaistukitoimintaan osallistuvat ovat usein prosesseissaan eri vaiheissa, jolloin toimintaan osallistuvat voivat saada omaan tilanteeseensa uutta perspektiiviä, esimerkiksi kun joku

muu on selvinnyt samankaltaisesta tilanteesta kuin missä itse on. (Huuskonen 2015.)

Vertaistukisuhde on ihmisten välinen, vastavuoroinen ja tasa-arvoinen suhde, johon kuuluva yksilö on samaan aikaan sekä tuen saaja, että antaja. Vertaistukitoimintaan osallistumalla ihminen voi saada omaan tilanteeseensa liittyvää tietoa sekä käytännön vinkkejä, jotka auttavat selviytymään paremmin arjessa. Parhaimmillaan vertaistuki voi johtaa yksilöiden ja ihmisryhmien voimaantumiseen. (Huuskonen 2015.)

Vertaisryhmässä riittävän samankaltaiset elämäntilanteet takaavat sen, että osanottajat kokevat ymmärtävänsä jotain toisten tunteista oman kokemuksensa perusteella. Toisilta ryhmäläisiltä saatu empatia on aivan omaa luokkaansa: se saattaa olla vaikuttavampaa kuin ammattilaisilta, ystäviltä tai jopa perheenjäseniltä saatu empatia. Joskus vertaisryhmä voi olla ensimmäinen paikka, jossa yksilö tulee kuulluksi omine ongelmineen, kysymyksineen, tunteineen ja ajatuksineen. Kun puhutaan henkilökohtaisista ja arkaluontoisista asioista, tarvitaan turvallinen ja luotettava paikka niistä puhumiseen. Vastavuoroinen jakaminen edesauttaa luottamuksen syntymistä ja rakentumista. Vertaisryhmän aremmatkin yksilöt voivat rohkaistua jakamaan omia tuntemuksiaan, kunhan joku rohkeampi aloittaa. Monet voivat saada myös helpotusta jo pelkästään siitä, että saavat kuunnella muita ryhmän jäseniä. Vertaisryhmän jäsenten on helposti mahdollista samaistua toisiinsa. He ovat toinen toistensa esimerkkejä selviytymisestä sekä muutoksen mahdollisuudesta. (Laimio & Karnell 2010, 18–19.)

1990-luvulta lähtien on korostettu ihmisen subjektiivista oman elämänsä asiantuntijana, jolloin ihmisten ongelmat ovat muuttuneet enenevässä määrin henkemmiksi aineellisten puutteiden sijasta, mikä on lisännyt kiinnostusta vertaistukitoimintaa kohtaan. Vertaistoinnalla katsotaan olevan ennen kaikkea ennaltaehkäisevä vaikutus. Vertaistoinnin katsotaan olevan merkityksellistä, etenkin vaikeissa elämäntilanteissa, mutta myös yhtenä tärkeänä arkipäivän elämänlaatua vahvistavana tekijänä. (Laimio & Karnell 2010, 11–12.)

4.3 Osallistuminen, osallisuus ja osallistaminen

Termien ”osallistuminen”, ”osallisuus” ja ”osallistaminen” käyttäminen ei ole aina helppoa suomeksi. Näiden käsitteiden erottaminen on ongelmallista myöskin englanniksi, johon suomenkielinen tutkimuskäsitteistökin nojaa. Esimerkiksi osallisuuden nähdään kuuluvan kiinteästi yhteisön ja yhteisöllisyyden käsitteisiin. Tähän viittaa englannin sana ”inclusion”, joka tarkoittaa selvästi sisäpuolella olemista ja sisäpuolelle ottamista. Sana ”participation” voidaan taas kääntää osallisuudeksi tai osallistumiseksi. (Thitz 2013, 28.)

Vaikka osallisuus ja osallistuminen ovatkin osin päällekkäisiä sekä toisiinsa sidoksissa olevia käsitteitä, on niitä tarpeellista tarkastella kuitenkin toisistaan erillisinä ilmiöinä. Osallistuminen on jonkin toisen tahon järjestämässä tilanteessa mukanaoloa ilman minkäänlaista omakohtaista panosta asiaan. Tällöin aloite toiminnalle lähtee yksilön ulkopuolelta. Osallisuus taas on laajempaa, sillä se kätkee sisäänsä myös yhteisen tietämyksen, toimintaan sitoutumisen sekä asioihin vaikuttamisen. Osallisuudessa aloite toiminnalle lähtee yksilöstä tai yhteisöstä, eli ryhmän sisäpuolelta. (Thitz 2013, 29.)

Osallistaminen on vielä oma käsitteensä, vaikka se onkin hyvin lähellä sanaa ”osallisuus”. Sana ”osallistaminen” korostaa toisaalta toimijoiden subjektiutta, mutta samalla siihen liittyy myös tietynlainen ulkoapäin vaikuttaminen ja objektointi. Henkilö on siis toisin sanoen aktiivinen itsetekevä yksilö, mutta myös ulkoapäin tekemään kannustettu kohde. Vaikka osallistava toiminta voi olla ohjaavaa, opastavaa sekä joskus ”pakottavaakin”, sen oletetaan kuitenkin etenevän osallistujien ehdoilla heidän itsensä asettamaan suuntaan. Näin ollen osallistamisen ajatellaan johtavan omaehtoiseen osallistumiseen. (Toikko & Rantanen 2009, 90.)

Osallisuus ei toteudu toiminnassa, jos kaiken hoitaa ammattilainen yksilön puolesta. Tämä yksisuuntainen asiantuntijavalta vähentää yksilön ihmisarvoa sekä subjektiutta. (Gothóni ym. 2016, 19–20.) On kaikkien etu, jos palveluiden käyttäjät ja toimijat voivat osallistua itse toiminnan kehittämiseen, koska heidän henkilökohtaisia ajatuksiaan, kokemuksiaan ja näkemyksiään tarvitaan kehittä-

mistyössä. Osallisuutta edistävät työvälineet mahdollistavat dialogisuuden sekä avoimen ja tasavertaisen osallistumisen. Avoin dialogi on mahdollista vain, jos osallistujat saavat tuoda esiin omia, myös toisistaan poikkeavia näkemyksiä. (Toikko & Rantanen 2009, 99.)

Osallisuus on prosessi, jossa yksilö rakentaa ja ylläpitää suhdettaan yhteisöön avoimen vuorovaikutuksen ja jaettujen merkitysten kautta. Yhteisön jäsen voi saada kohtaamisen ja luottamuksen kautta kokemuksen, että hän tulee kuulluksi. Tämä voi johtaa yhteisöön sitoutumiseen ja vastuun ottamiseen toiminnan kehittämisessä. (Thitz 2013, 89.)

Kirkollisen osallistumisen luonne on muuttunut. Pitkäkestoista sitoutumista ja osallisuutta suositaan vähemmän kuin ennen, ja projekti- ja kertaluonteista osallistumista suositaan enemmän. Tästä huolimatta pieni joukko osallistuu aktiivisesti seurakuntien toimintaan. Usein säännöllinen seurakuntien toimintaan osallistuminen heijastaakin osallistujien omaa henkilökohtaista uskonnollisuutta sekä uskon keskeisyyttä omassa elämässä. (Ketola, Salminen, Sohlberg & Sorsa 2016, 29–32.)

4.4 Tiedostaminen

Aino Hannula (2000) on tutkimuksessaan perehtynyt brasilialaisen pedagogiikan uranuurtajan Paulo Freiren ajatuksiin tiedostamisen ja oppimisen yhteydestä. Tässä opinnäytteessä on otettu tämä tutkimus esille juuri siinä esiintyvän tiedostamis-käsitteen vuoksi.

Brasilialaisen Paulo Freiren suuntaus tunnetaan nimikkeellä ”vapautuksen kasvatusta”, koska siihen liittyy ajatus, että sorretut pystyvät oikeanlaisen kasvatuksen avulla vapautumaan yhteiskunnallisesta sorrosta (Hannula 2000, 1). Vapautuksen kasvatusta voidaan siis verrata vapautuksen teologiaan, joka on saanut alkunsa juurikin Latalalaisesta Amerikasta 1960- ja 70-lukujen taiteessa. Vapautuksen teologia on tullut tunnetuksi erityisesti köyhien ja köyhyyden teologiana, jossa keskeisenä ajatuksena on, että köyhien ja sorrettujen etusijalle

laittaminen on kirkon tehtävä. (Vuola 2017.) Freire onkin vapautuksen kasvatuksen teorioissaan ammentanut hyvinkin erilaisista tieteellisistä suuntauksista, muun muassa filosofiasta, psykologiasta, sosiologiasta, yhteiskuntatieteistä sekä teologiasta. Vapautuksen kasvatuksessa näkyy vaikutteita erityisen selvästi juurikin kristinuskosta; esimerkiksi terminologiassa on paljon viitteitä kristinuskoon. (Hannula 2000, 4–5.) Freiren pedagogiset näkemykset osoittavat sen, että vapautuksen teologia ei ole ainoastaan kirkossa vaikuttava aate, vaan myös maailmalaajuisesti yhteiskunnassa vaikuttava ajattelutapa (Vuola 2017).

Freiren kasvatusteorian taustalla on tietämisen teoria. Tämä teoria korostaa oppijan subjektiivutta sekä tiedostamiseen johtavan tiedon dialogisuutta ja dialektisuutta. Tämä tarkoittaa sitä, että oppimisprosessissa ei voida erottaa toisistaan teoriaa tai käytäntöä, sillä oppimisprosessi tapahtuu vastavuoroisessa suhteessa oppijan ja tutkittavan asian välillä. Vapautuksen kasvatuksessa tietoa ei siis vain välitetä opettajalta oppilaalle, vaan oppilas aktiivisesti omaksuu tietoa ja luo uutta tietoa luokkahuoneessa sekä luokkahuoneen ulkopuolella. Uuden tiedon haltuun ottaminen vaatii oppilaalta kriittistä reflektiota, uteliaisuutta, kyselemistä, epävarmuutta ja toimintaa. (Hannula 2000, 3.)

Tiedostaminen on erityisen tärkeä käsite Freiren kasvatusteoriassa, mutta Freire ei juurikaan itse avaa tätä käsitettä teoksissaan. Tiedostamisen Freire näkee kuitenkin tärkeänä vaiheena oppimisprosessissa. Tiedostaminen – tai hänen näkemyksensä mukaan enemmänkin ”tiedostautuminen” – on aktiivista ja tietoista tiedon käsittelyä, joka tapahtuu asioihin vaikuttamisen ja reflektion kautta. Se ei ole yhtäkkinen tapahtuma, vaan vähitellen tapahtuva ilmiö. Se toteutuu oppijan väärrien käsitysten purkamisen, aihepiirin paremman tuntemisen sekä oman tietoisuuden kehittymisen ymmärtämisen kautta. Tiedostaminen ei ole siis ajattelua irrallisena muusta toiminnasta, vaan se on osallistumisen, muiden ihmisten kanssa tapahtuvan yhteistyön, asioihin vaikuttamisen, päätöksenteon sekä kriittisen arvioinnin yhteissumma. Tiedostaminen muokkaa ihmisten elämää sekä heidän kykyään muokata olemassa olevaa todellisuutta. (Hannula 2000, 91.)

Freiren pedagogiikka on tullut tunnetuksi 1970-luvulla erityisesti kehitysmaiden sekä slummien kasvatusteorian ja ruohonjuuritason pedagogiikkana. 1980-luvulla teoria sai myös virallisen koulujärjestelmän puolelleen. Tällä hetkellä Freiren kasvatusteoriaa sovelletaan laajasti muun muassa aikuiskasvatuksen teorioissa sekä kasvatuksen filosofioissa, politiikassa ja sosiologiassa. Eri-tyisen oleellisena Freiren teoriassa nähdään tietämisen kehittyminen sekä tiedon ja vallan suhde. Freiren kasvatusteoria on ajankohtainen, koska siinä korostuvat ihmisuus, dialogi, käytännön ja teorian yhdistäminen, kriittinen reflektio sekä kielellinen kommunikaatio. (Hannula 2000, 3, 6.)

4.5 Vaikuttavuus

Vaikuttavuus on tuttu käsite sosiaali- ja terveydenhuollossa (Kivipelto, Blomgren, Karjalainen & Saikkonen 2013, 18). Vaikuttavuus-käsite eroaa vaikutus-käsitteestä siinä, että siinä on otettu huomioon myös tarkastelun alla olevan kohteen lisäksi päämäärä, jota tavoitellaan (Rajavaara 2006, 33). Vaikuttavuutta on kuitenkin vaikeaa määritellä, koska sitä käytetään niin monenlaisissa yhteyksissä. Suppeasti määriteltynä vaikuttavuus voi olla käyttäjän kokemaa hyötyä palvelusta. (Haapaniemi 2015.) Erään toisen määritelmän mukaan vaikuttavuus tarkoittaa riittävän luotettavaa tietoa ihmisten hyvinvoinnista ja sen muutoksesta (Paasio 2016). Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen määritelmän mukaan vaikuttavuus tarkoittaa sosiaalityössä usein hyvinvoinnin lisääntymistä, eriarvoisuuden vähenemistä sekä osallisuuden lisääntymistä. Tässä opinnäytteessä on keskitytty kuitenkin toiminnanläheisempään lähestymistapaan, joten vaikuttavuus tarkoittaa tässä työssä yksinkertaisesti haluttujen vaikutusten ja tulosten saavuttamista. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2014.)

Vaikuttavuutta voidaan tarkastella eri näkökulmista. Voidaan tarkastella vaikutuksia yksilökohtaisella tai yhteiskunnallisella tasolla. Palvelun käyttäjä voi kuvaata palvelun vaikutuksia subjektiivisesti omakohtaisella tasolla, mutta itse palvelua on mahdollista kuitenkin tarkastella myös objektiivisella tasolla. Vaikutukset voivat olla lyhyt- tai pitkäkestoisia – ilmetä heti tai vasta myöhemmin monen vuoden päästä. On tärkeää myös huomata, että vaikutukset voivat olla po-

sitiivisiä tai negatiivisia sekä odotettuja tai odottamattomia. (Rajavaara 2006, 32–33.)

Vaikuttavuutta voi olla haastavaa mitata monien eri syiden takia. Yksi suurin mitattavuutta vaikeuttava tekijä on se, kun ei voida olla varmoja, onko muutos tapahtunut kyseessä olevan toiminnan vaikutuksesta. Voi myös olla, että palvelun vaikutukset näkyvät käyttäjäryhmässä vasta vuosien päästä, jolloin vaikutusten tutkiminen heti toiminnan alkaessa on turhaa. Vaikuttavuutta on myös vaikea – ellei jopa mahdotonta – saada mitattavaan muotoon sosiaalityön teellisessä keskustelussa käytetyn termistön takia. (Kivipelto ym. 2013, 20.)

Mittaaminen liitetään helposti ajatuksissa määrällisiin tutkimuksiin. Kuitenkin vaikuttavuutta mitattaessa myös haastattelut sekä havainnoinnin eri muodoista saadut aineistot soveltuvat hyvin tarkastelun kohteeksi. Vaikuttavuutta on siis mahdollista mitata laadullisin sekä määrällisin tiedonkeruun menetelmin. (Kivipelto ym. 2013, 18–19.) Vaikuttavuutta mitattaessa on tärkeää tehdä selkeät ja ymmärrettävät indikaattorit mittaamista varten. Indikaattoreiden tulisi mitata haluttua asiaa ja olla samalla informatiivisia. (Haapaniemi 2015.) Vaikuttavuuden mittaaminen laadullisilla menetelmillä vie paljon aikaa ja virheiden mahdollisuus on suuri, kun nähdään positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia siellä, missä niitä ei ole. Myös vähäiset vaikutukset voivat jäädä huomaamatta. Kun havainnot ovat vertailukelpoisia ja vastaavat todellisuutta, on vaikuttavuuden mittaamisen kautta saatu aikaiseksi luotettavia tutkimustuloksia. (Paasio 2016.)

Vaikuttavuutta mitataan yleensä silloin, kun halutaan panostaa jonkin toimintatavan tai intervention kehittämiseen tai testaamiseen. Mittaamalla selvitetään, missä määrin palvelusta on ollut hyötyä ja minkälaista hyötyä on ollut. Tutkimusta tehtäessä on kuitenkin otettava huomioon se, että muutoksen aikaansaamisessa ei ole pelkästään kyse tämän yhden palvelun tai toiminnon aikaansaamasta vaikutuksesta, vaan muutos on usein monien eri tekijöiden summa. (Paasio 2016.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tässä tutkimuksessa käytetään laadullisia eli kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä, joiden kautta kartoitetaan Suomen Raamattuopiston nuorten naisten illoissa käyneiden kokemuksia illoista. Kokemusten avulla pystytään selvittämään kävijöiden osallistumista tukevia tekijöitä sekä iltojen vaikuttavuutta. Vaikuttavuus nousi yhdeksi tutkimuksen kulmakivistä työntekijähaastattelun myötä. Työntekijähaastattelussa Raamattuopiston nuorten naisten iltojen perustajat kertoivat illoista sekä iltojen toivotuista vaikutuksista kävijöissä. Työntekijähaastattelu auttoi ymmärtämään, että kävijät olivat puhuneet haastatteluissaan paljon juuri iltojen vaikutuksista. Tutkimuksen tavoitteena on ollut alusta lähtien löytää kehitettävää nuorten naisten iltoihin liittyen, joten vaikuttavuus sopi hyvin tutkimuksen tarkoitusperiin.

Tutkimukseen osallistui viisi Raamattuopiston nuorten naisten illoissa käynyttä nuorta naista. Haastatteluvaiheessa naiset olivat iältään 19–24-vuotiaita. Osallistuessaan aktiivisesti iltoihin naisten iät olivat olleet 18 ja 23 ikävuoden välillä. Haastateltavista osa oli saatu mukaan tutkimukseen kevään 2017 viimeisessä nuorten naisten illassa. Tämän illan päätteeksi kävijät olivat kirjoittaneet listaan sähköpostiosoitteensa, mikä mahdollisti yhteyden ottamisen heihin syksyllä 2017. Sähköpostiosoitteensa listaan kirjoittaneet olivat tietoisia opinnäytetyöstä sekä sen tarkoituksesta.

Sähköpostilistalla oli kuusi osoitetta. Heille kaikille lähetettiin sama sähköposti, jossa kerrottiin tarkemmin tutkimuksesta (liite 1). Näistä kuudesta sähköpostilistalla olleesta kolme osallistui tutkimukseen. Heidän lisäksi kaksi listalla ollutta vastasi sähköpostiin, mutta eivät pystyneet osallistumaan tutkimuksen. Toinen heistä kertoi syykseen opiskelukiireet ja toinen vastasi viestiin liian myöhään. Yhdeltä sähköpostilistalla olleelta ei tullut mitään vastausta.

Sähköpostilistalla olleiden lisäksi kahta nuorten naisten iltoihin osallistunutta kävijää kysyttiin henkilökohtaisesti mukaan tutkimukseen. Molemmat heistä osallistuivat mielellään tutkimukseen, ja näin saavutettiin tutkimukselle asetettu

viiden haastateltavan minimikiintiö. Jotkut kävijöistä olivat käyneet illoissa kauemmin kuin toiset. Aineisto kattoi melko pitkälti kaikki ne vuodet, jolloin nuorten naisten iltoja on pidetty.

Haastateltavista neljä oli opiskellut jossain vaiheessa jollain Raamattuopiston kansanopistolinjoista. Heistä kolme oli käynyt nuorten naisten illoissa opiskellessaan opistolla. Haastateltavista yksi ei ollut opiskellut Raamattuopistolla eikä ollut ollut missään Raamattuopiston toiminnassa mukana ennen nuorten naisten iltoihin osallistumistaan. Hän ja yksi toinen haastateltavista olivat aina tulleet nuorten naisten iltoihin Raamattuopiston ulkopuolelta, eli he eivät olleet asuneet opistolla iltoihin osallistuessaan.

Yksi haastateltavista oli ennen Raamattuopistolla opiskelemista ollut lastenohjaajana Raamattuopiston omistamassa Vuokatinrannan leirikeskuksessa. Yksi toinen haastateltava oli käynyt Raamattuopistolla erään toisen kristillisen järjestön pitämällä kurssilla ennen opiskeluaan opistolla. Muut kertoivat, etteivät olleet osallistuneet Raamattuopiston toimintaan ennen nuorten naisten iltoihin osallistumistaan tai opiskeluaan Raamattuopistolla.

Ensimmäinen haastateltava oli käynyt nuorten naisten illoissa alusta asti. Hän kertoi osallistuneensa myös vähän iltojen suunnitteluun ottamalla osaa Raamattuopiston nuorten aikuisten toimintaa koskevaan palaveriin ennen nuorten naisten iltojen aloittamista. Toinen haastateltava oli käynyt illoissa kaksi vuotta. Kolmas, neljäs ja viides haastateltava olivat käyneet yhden vuoden aikana illoissa. Kaksi heistä olivat osallistuneet iltoihin lähivuosina, yksi heistä oli osallistunut iltoihin aiemmin ja lopettanut sitten niissä käymisen.

5.1 Tutkimustehtävä

Tutkimuksen tutkimustehtävä on selvittää Suomen Raamattuopistolle, millaiset tekijät tukevat kävijöiden osallistumista nuorten naisten iltoihin, sekä tutkia iltojen vaikuttavuutta. Tutkimuksen tuotoksena on Suomen Raamattuopistolle tehtävä kehitysehdotus nuorten naisten iltoihin liittyen.

Tutkimuskysymykset eivät olleet täysin selviä tutkimuksen alkaessa. Haastatelluista havaittujen asioiden perusteella tutkimukselle muotoutui kaksi tutkimuskysymystä:

1. Miten iltojen vaikuttavuus näkyy kävijöissä?
2. Mitkä tekijät tukevat kävijöiden osallistumista iltoihin?

Vastauksia näihin kysymyksiin saatiin haastatteleamalla Raamattuopiston nuorten naisten iltojen kävijöitä. Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituina teema-haastatteluina. Tehdyt haastattelut olivat yksilöhaastatteluja ja ne kaikki toteutettiin syyskuussa 2017.

Kävijöiden lisäksi haastateltiin myös kahta iltojen perustajaa syyskuussa 2017. Työntekijöille tehty haastattelu oli parihaastattelu ja sekin oli puolistrukturoitu teema-haastattelu. Työntekijähaastattelun avulla oli mahdollista löytää vastauksia tutkimuskysymykseen 1.

5.2 Tutkimusstrategia

Tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä, että aineistot kootaan aidoissa ja luonnollisissa tilanteissa, esimerkiksi havainnoimalla tai haastatteleamalla. Laadullista tutkimusta tehdessään tutkija suosii usein ihmistä tiedonkeruun instrumenttina, eli luottaa haastattelun tai havainnoinnin tuottamaan aineistoon enemmän kuin esimerkiksi kynä ja paperi -testeihin. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan tavoitteena on paljastaa yllättäviä seikkoja tutkittavasta asiasta. Näiden yllättävien asioiden nostamiseksi on hyvin tärkeää, että tutkija on perehtynyt saamaansa aineistoon huolella ja läpikotaisin. Laadullisessa tutkimuksessa tutkija pyrkii näkemään jokaisen tapauksen ainutlaatuisena ja tulkitsee aineistoa sen mukaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 153, 155.)

Laadulliselle tutkimukselle on myös tyypillistä, että tutkimussuunnitelma muoutuu tutkimuksen edetessä. Tietylainen jousto on siis mahdollista ja suunnitelman muuttaminen on sallittua olosuhteiden mukaan. (Hirsjärvi ym. 2004, 155.) Esimerkiksi tässä tutkimuksessa tutkimuskysymykset muuttuivat hiukan tutkimuksen edetessä.

5.3 Aineistonkeruumenetelmät

Tutkimuksessa käytettiin puolistrukturoitua teemahaastattelua. Tälle haastattelumenetelmälle on tyypillistä, että haastattelukysymykset on laadittu etukäteen. Haastattelija voi kuitenkin halutessaan kysyä ennalta suunnittelemattomia lisäkysymyksiä, muotoilla kysymyksiä haastattelutilanteeseen sopivalla tavalla uudestaan, jättää joitakin kysymyksiä kysymättä tai muuttaa kysymysten paikkaa haluamallaan tavalla. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 108.) Tätäkin tutkimusta toteuttaessa käytettiin valmista kysymyspohjaa (liite 3), mutta haastattelutilanteissa kysymyksiä muotoiltiin uudestaan, ja niiden lisäksi esitettiin suunnittelemattomia lisäkysymyksiä. Myös kysymysten paikkaa vaihdeltiin haastateltavien vastauksia silmällä pitäen.

Haastattelussa on tiedonkeruumenetelmänä sekä hyviä, että huonoja puolia. Haastattelun huonoja puolia ovat aikaa vievä ja työläs keruumenetelmä ja se, että haastateltava, haastattelija ja haastattelutilannekin voivat aiheuttaa monia virhelähteitä haastatteluun. Esimerkiksi, jos haastattelutilanne on jäykkä tai haastateltava kokee haastattelutilanteen tai vaikkapa haastattelijan uhkana, voivat tutkimustulokset vääristyä. Voi myös olla, että kokematon haastattelija ei ole osannut omaksua haastattelijan roolia ja tehtäviä, mikä voi vaikuttaa osaltaan haastattelutilanteeseen ja näin ollen myös tuloksiin. (Hirsjärvi ym. 2004, 195.)

Haastattelun hyvä puoli on se, että aineistoa on mahdollista kerätä joustavalla tavalla vastaajakin tarvittaessa myötäillen. Haastattelussa haastateltava nähdään subjektina, joka toimii tutkimuksen aktiivisena osapuolena, jonka tehtävänä on luoda merkityksiä tutkimukseen. Haastattelutilanteessa haastattelija ei

pysty etukäteen ohjaamaan haastattelun suuntaa, sillä haastateltava tuo itse esiin aineistoa, joskus aihealuetta laajemminkin. Haastatteluista muodostuva aineisto voi olla täysi mysteeri haastattelijallekin, mikä lisää tutkimuksen objektiivisuutta. (Hirsjärvi ym. 2004, 194–195.)

Haastattelemalla voidaan saada monitahoisia vastauksia moneen eri suuntaan. Vastauksien selventäminen on mahdollista haastattelutilanteessa esitettyjen lisäkysymyksien avulla. Haastattelemalla on mahdollista saada esiin myös arkoja asioita haastateltavasta, jos tilanne on haastateltavalle turvallinen. (Hirsjärvi ym. 2004, 194–195.)

Tämän tutkimuksen haastattelut oli mahdollista toteuttaa kasvotusten, puhelimitse tai Skype-yhteyden kautta haastateltavien toiveiden mukaisesti. Haastatteluajkojen sopimiseen käytettiin netin Doodle-kyselyä, johon löytyi linkki haastateltaville lähetetystä sähköpostista (liite 1). Doodle-kyselyssä oli laitettu asetukseksi, ettei kukaan muu pysty näkemään siihen vastanneiden nimiä tai kommentteja, kuin itse vastaaja ja kyselyn tekijä. Doodlen kysely oli laitettu kalenterimuotoon. Haastateltavien oli valittava vähintään kaksi mahdollista haastatteluajankalenterista aikataulujen yhteensovittamisen vuoksi. Kaksi haastateltavaa valitsi kuitenkin vain yhden ajan, mutta näille haastatteluille ei onneksi tullut esteitä. Osalla tutkimukseen osallistuneista oli vaikeuksia Doodlekalenterin kanssa, koska se ei tallentanut heidän valitsemiaan aikoja ainakaan heti. Tällöin haastateltavat yleensä laittoivat vielä varmuudeksi sähköpostilla valitsemansa ajat. Yhden haastateltavan kohdalla haastattelu siirtyi toiseen aikahdotukseen, koska haastateltava tuli kipeäksi.

Haastatteluista kolme toteutui kasvotusten ja kaksi puhelinhaastatteluna. Ennen haastattelua haastateltaville oli lähetetty lista jo käytyjen nuorten naisten iltojen teemoista kolmen vuoden ajalta sekä suostumuskaavake (liite 2) haastattelua varten. Suostumuskaavaketta ei ollut tarpeen allekirjoittaa, koska siitä olisi aiheutunut vastaajille liikaa vaivaa kaavakkeen tulostamisen takia. Suostumuskaavakkeen sisältö oli mahdollista kuitata haastattelun aluksi kertomalla selkeästi, että oli perehtynyt sen sisältöön ja ymmärtänyt näin ollen tutkimuksen tarkoituksen. Haastateltavista kaikki kuittasivat suostumuskaavakkeen sisällön

haastattelun aluksi, eikä kukaan siis allekirjoittanut kaavaketta. Halukkaat saivat haastattelukysymykset etukäteen nähtäväkseen, ja kolme tutkimukseen osallistunutta käyttikin tätä mahdollisuutta hyväkseen.

Kaikki haastattelut tallennettiin kahteen eri tallennuslaitteeseen ja litteroitiin. Litteroinnin tarkoituksena on kirjoittaa puhtaaksi haastatteluaineisto, jotta sitä on helpompi analysoida. Litterointi voidaan tehdä koko aineistolle tai osalle siitä, esimerkiksi teemojen mukaan. Litteroinnin tarkkuudesta ei ole yksiselitteistä ohjetta, koska tarkkuus voi vaihdella esimerkiksi sen mukaan, mitä analyysimenetelmää käytetään. (Hirsjärvi ym. 2004, 210.)

Haastatteluaineisto litteroitiin sanasta sanaan parhaimman mahdollisen tuloksen saamiseksi. Välillä litteroinnin apuna käytettiin puhetta hidastavaa ohjelmaa. Litterointeihin on merkittynä pidemmät pohdintatauot ja nauramiset, mitkä voivat vaikuttaa tutkimuksen tulkintaan sekä tutkimustuloksiin. Haastattelutallenteet olivat 15–40 minuutin mittaisia. Yhden haastattelun litteroimiseen meni 2–9 tuntia. Suurimpaan osaan litteroinneista meni kuitenkin vain 2–4 tuntia.

5.4 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi

Tutkimuksessa käytettiin analyysimenetelmänä aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä on tavoitteena löytää tutkimusaineistosta jonkinlainen toiminnanlogiikka tai jokin tyypillinen kertomus, joka toistuu. Ennen analyysin tekemistä tutkija päättää, mistä lähtee aineistostaan toiminnanlogiikkaa tai tätä tyypillistä kertomusta etsimään. (Vilka 2005, 140.)

Ennen analyysin aloittamista tutkijan on määritettävä analyysiyksikkö. Analyysiyksikkönä voi toimia esimerkiksi yksi sana tai vaikkapa lause. Analyysiyksikkö voi olla myös lauseen osa tai ajatuskokonaisuus, johon sisältyy useita lauseita. Analyysiyksikön määrittämistä ohjaa tutkimustehtävä ja aineiston laatu. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 112.)

Sisällönanalyysin ensimmäinen vaihe on pelkistäminen. Aineiston pelkistämässä, eli redusoinnissa, on kyse haastatteluaineiston aukikirjoitetun osan sisällön läpikäymisestä. Tässä vaiheessa tutkimuksen kannalta epäolennaisiin karsitaan pois. Pelkistäminen voi olla informaation tiivistämistä tai pilkkomista osiin. Pelkistämistä ohjaa tutkimustehtävä. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 111–112.)

Pelkistämisen jälkeen seuraa aineiston ryhmittely, eli klusterointi. Tässä vaiheessa samaa asiaa tarkoittavat käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään luokaksi, joka kertoo esimerkiksi tutkittavan ilmiön ominaisuudesta, piirteestä tai siihen liittyvästä käsityksestä. Ryhmittelyn avulla luodaan pohja tutkimuksen perusrakenteelle ja etsitään alustavia ilmauksia tutkittavasta ilmiöstä raporttia varten. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 112–113.)

Ryhmittely on osa jo analyysin seuraavaa vaihetta, eli käsitteellistämistä, toiselta nimeltään abstrahointia. Käsitteellistämisen vaiheessa siirrytään saaduista ryhmistä teoreettisiin käsitteisiin ja johtopäätöksiin. Abstrahoinnin jälkeen on mahdollista löytää taas aiemmin määritelty analyysiyksikkö, jota lähdettiin sisällönanalyysillä hakemaan. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 114.)

Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä on siis kyse siitä, että yhdistelemällä käsitteitä saadaan vastaus tutkimustehtävään. Sisällönanalyysi perustuu hyvin pitkälti tulkintaan ja päättelyyn. Tulkinta ja päättely johtavat käsitteellisempään näkemykseen ja tulkintaan tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi 2004, 115.) Sisällönanalyysi on siis ennen kaikkea metodi, jonka avulla etsitään merkityssuhteita ja merkityskokonaisuuksia laadullisen tutkimuksen aineistosta (Vilkkä 2005, 139–140).

5.5 Kehittävä arviointi

Kehittämistoiminnan ja tutkimuksen suhde on hyvin häilyvä, ja kehittävää arviointia tapahtuukin usein tutkimuksellisin menetelmin. Tutkimusavusteinen kehittäminen lähtee aina kehittämisen ensisijaisuudesta, jolloin tutkimuksen on palveltava kehittämistä mahdollisimman hyvin. Vaikka tutkimuksellinen kehittämis-

toiminta ei olekaan varsinaisesti tiedeperustaista tutkimusta, sijoittuu se tutkimuksen sekä projektityön välimaastoon. (Toikko & Rantanen 2009, 21, 116, 157.)

Kehittämistyötä voidaan tarkastella soveltavan tutkimuksen ja perustutkimuksen näkökulmista. Perustutkimus vastaa mitä- ja miksi-kysymyksiin. Perustutkimuksen tavoitteena ei ole vastata suoraan käytännöllisiin asioihin, vaan sen tehtävänä on tiedon lisääminen. Soveltava tutkimus vastaa taas mitä- ja miksi-kysymysten lisäksi kuinka-kysymykseen. Soveltavan tutkimuksen tavoitteena on palvella käytännön elämän päämääriä tuottamalla omaperäistä ja uutta tieteellistä tietoa. Tässä apuna voidaan käyttää perustutkimuksen tuottamaa teoreettista ja kuvailevaa tietoa. (Toikko & Rantanen 2009, 19–20.)

Tutkimuksellisessa kehittämistoiminnassa korostuvat tiedonkeruun systemaattisuus, dokumentointi, analyysin huolellisuus sekä perusteltujen johtopäätösten paikkansapitävyys. Tutkimuksellisessa kehittämistoiminnassa on hyvä tarkastella ilmiötä neljän kysymyksen avulla: Millainen on kehittämistoiminnan todellisuuskäsitys, millaista tiedontuotantoa tavoitellaan, millainen on kehittämistoiminnan intressi ja millaista kehittämistoiminta on luonteeltaan? Näitä kysymyksiä kutsutaan metodologisiksi kysymyksiksi ja niihin pyritään ottamaan kantaa joko suoraan tai välillisesti kehittämistoiminnan yhteydessä. (Toikko & Rantanen 2009, 54, 157.)

Kehittämistoiminnan tutkimuksellisiin asetelmiin liittyy tietynlaisia haasteita. Kehittämistoiminta keskittyy usein senhetkiseen tilanteeseen, jolloin ei ole aikaa tai resursseja yhtä perusteelliseen asetelman määrittelyyn ja aineistojen analyysiin, kuin perinteisessä tutkimuksessa. Myös aineistoja hyödynnetään kapeammasta näkökulmasta kuin puhtaasti tieteellisissä tutkimuksissa, ja aineistot ovat muutenkin suppeampia. (Toikko & Rantanen 2009, 121, 123.)

Kehittämistoiminnalle on tyypillistä, että tutkimusaineistoa rajataan. Tällöin on kyse laadullisesti perustellusta kattavuudesta, jonka valitseminen on perustunut harkintaan. Rajaaminen on kehittämistoiminnassa ensisijaisen tärkeää, koska kehittämistoiminnassa ei voida keskittyä yhtä laajaan tiedon keräämiseen kuin

tieteellisessä tutkimuksessa. Esimerkiksi laadullisessa tutkimuksessa pyritään yleensä mahdollisimman kattavaan analyysiin ilmiöstä, mutta kehittämistoimintaa arvioidessa joudutaan usein tyytymään paljon karkeampaan jäsennystapaan. Kehittämistoiminnassa ei ole tarkoituksena analysoida kaikkea aineistossa esiintyvää informaatiota. Tietoa kerätään kuitenkin kehittämistoiminnan logiikan kannalta perustellusti. (Toikko & Rantanen 2009, 119, 140.)

Tiedontuotannon vaihe ja aineiston analysointi vaativat tutkijan kriittistä reflektiivistä tarkastelua. Kriittinen reflektio tässä yhteydessä tarkoittaa sitä, että tutkija ymmärtää tarkastelunäkökulmansa taustalla olevat ennako-oletukset ja osaa arvioida niitä tutkimuksen näkökulmasta. Myös ammattilaisilla voi olla käsitys siitä, onko toiminta hyvää ja tuottavaa, mutta käsitystä siitä, mihin tieto perustuu, ei välttämättä ole. Kehittävän toiminnan tavoitteena on saada näitä hiljaisen tiedon osa-alueita näkyviksi ja saada selvyys oletusten paikkansapitävyydestä. Kehittämistoiminnan tutkimustulosten tarkoituksena on herätellä kriittistä keskustelua kehitettävästä kohteesta ja näin suunnata toimintaa uudelleen. (Toikko & Rantanen 2009, 40–41, 43, 51, 117.)

Kehittäminen voi olla uusien ideoiden keksimistä, mutta myös niiden levittämistä sekä vakiinnuttamista. Kehittäminen on siis ennen kaikkea käytännöllisten asioiden korjaamista, parantamista ja edistämistä. (Toikko & Rantanen 2009, 16.) Kehittämistoiminnan kannalta parasta olisi, jos tavoite voidaan perustella mahdollisimman konkreettisesti. Kehittämistoimintaa joudutaan usein rajaamaan vain yhteen tai kahteen tavoitteeseen, ja näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on perustelut näille tavoitteille osattava esittää mahdollisimman vakuuttavasti tutkimustuloksiin perusteluissaan viitaten. (Toikko & Rantanen 2009, 57.)

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Tutkimustulosten jäsentelyä

Tutkimuskysymykset antoivat tutkimustulosten tarkastelulle kaksi tulokulmaa: iltojen vaikuttavuuden tarkastelun ja kävijöiden osallistumista tukevien tekijöiden tarkastelun. Kävijöiden antamista haastatteluista on nostettu joitakin lyhyitä lainauksia tutkimustulosten selventämiseksi sekä perustelemiseksi. Lainaukset on kursivoitu ja haastattelijan kysymykset lihavoitu, jotta kysymykset selvästi erottuvat haastattelijoiden vastauksista.

Iltojen vaikuttavuuden näkökulma löytyi vertailemalla työntekijähaastattelua kävijöiden antamiin haastatteluihin. Tämä on perusteltua sillä, että työntekijät olivat haastattelussaan kertoneet, millaisia vaikutuksia toivoivat illoilla olevan kävijöihin.

Kävijöiden osallistumista tukevia tekijöitä etsiessä on kiinnitetty huomiota juuri osallistumista edistäviin sekä estäviin tekijöihin. Tämä sulkee ulkopuolelleen osallisuuden sekä osallistamisen, jota tutkimusaineiston perusteella ei illoissa juurikaan esiinny. Haastattelukysymyksissä oli kuitenkin myös osallistamisen näkökulma otettu esiin, joten kehittämissideoita pohtiessa osallisuuden sekä osallistamisen näkökulmat pystyttiin hyvin liittämään tutkimuksen terminologiaan.

6.2 Iltojen vaikuttavuus

Työntekijät olivat maininneet yhdeksi iltojen toivotuksi vaikutukseksi asioiden tiedostamisen. He kertoivat, että kun kävijät onnistuvat tiedostamaan itsessään sekä omassa käytöksessään tietynlaisia asioita, he pystyvät esimerkiksi muuttamaan käytöstään haluamaansa suuntaan. (Karlsson & Orava 2017.)

Hannulan (2000, 91) tutkimuksessa tiedostaminen on kuvattu prosessiksi, jossa tiedostamista syntyy tietoisien asenteiden syvenemisen myötä. Tiedostaminen ei

ole yhtäkkinen tapahtuma, vaan se syntyy pikkuhiljaa aktiivisen ja tietoisien työskentelyn, reflektiivisen ajattelun ja asioihin vaikuttamisen kautta. Tiedostamisessa ei ole kyse ainoastaan väärin käsitysten purkamisesta ja ilmiön paremmin tuntemisesta, vaan myös sen havaitsemisesta, että tiedostaminen on kehittynyt. (Hannula 2000, 91.)

Haastateltavien vastauksista on huomattavissa, että tiedostamista oli tapahtunut juurikin reflektiivisten pohdintojen kautta. Monet haastateltavista sanoivat, että olivat peilanneet iltojen teemoja omaan senhetkiseen tilanteeseensa tai menneisyyteensä.

Sit siel puhuttiiki siitä, että osaat sä olla epätäydellinen ja sit se tuli nii... Se jotenki iski vyön alle tosi lujaa mulla. Nii se oli tietenki vaikee aihe sillai, ku ei ollu tajunnu, että hetkonen, täähän niinku koskee mua tää asia.

Se oli tosi silmii avaava tai siis... Just semmonen, ku näkee taaksepäin ja niinku oppii jotain uutta niin... Niinku oppi ymmärtämään, ett miks jotkut ihmissuhteet ei oo toiminu ja sillee niinku toivon mukaan ottamaan tiettyjä asioita huomioon jatkossa.

Yksi haastateltavista korosti haastattelussaan sitä, miten on huomannut vasta nyt muutaman vuoden päästä, miten nuorten naisten illat olivat saaneet hänessä jonkinlaista prosessia aikaan ja avanneet ”lukkoja” hänen sisällään. Hän ei ollut osallistunut iltoihin enää pariin vuoteen, mutta huomasi iltojen vaikutuksen kuitenkin elämässään sekä elämänsä liittyvissä prosesseissa nyt jälkikäteen. Tämä on täysin normaali huomio vaikutuksia tarkasteltaessa, kuten tässä opinäytteessä on jo aiemmin tullut selväksi. Toiminnan vaikutukset voivat näkyä vasta monenkin vuoden jälkeen (Rajavaara 2006, 32). On myös syytä pohtia vaikuttavuutta tutkittaessa, ovatko vaikutukset syntyneet juurikin iltojen vaikutuksesta, vai onko vaikutusten taustalla ollut myös muita tekijöitä (Kivipelto ym. 2013, 20). Kyseinen haastateltava vähän vihjasi, että vaikutukset olivat tulleet osaksi myös jostain muualta, sillä illat olivat olleet prosessille ikään kuin tietynlainen alku.

Työntekijät toivoivat, että illat opettaisivat kävijöille armollisuutta itseään kohtaan sekä jotain myös itsensä hyväksymisestä (Karlsson & Orava 2017). Tätäkin oli haastateltavien mukaan tapahtunut.

Ehkä kristittynä saattaa herkästi jotenki myös ottaa syykseen semmosii asioita, mitkä ei nyt ehkä oookkaan niinku mun syy.

Mun ei tarvi yrittää mitään, mun ei tarvi yrittää näyttää erilaiselta tai olla erilainen luonteeltani, vaan mä riitän just tälläsenä.

Omien asioiden ja asenteiden tiedostaminen ovat iltojen henkilökohtaisia vaikutuksia. Tähän samaan kategoriaan kuuluvat myös haastatteluista ilmenneet tiedostamisesta johtuvat päätökset, kohonnut itsetunto sekä syyllisyyden tunteesta vapautuminen. Tiedostaminen oli esimerkiksi vaikuttanut yhden haastateltavan uravalintaan rohkaisevalla tavalla:

Siitä tuli vaa semmonen, että tää liittyy siihen alaan, jota mä haen sen jälkeen opiskelemaan (– –) Ett tajus vaan, loksahiti joku aivoissa kohalleen: niin no totta, tää se on se tunne mitä mä oon tuntenu (– –) Sit sai just semmosta vahvistusta, ett okei, tää on ehkä oikeesti semmonen juttu, mitä mä haluun ehkä lähteä opiskelemaan.

Kuten on jo aiemmin tässä opinnäytteessä tullut esille, yhteiskunta on asettanut erilaisia rooleja naisille ja sille, millainen naisen tulisi olla ollakseen naisellinen (Gordon 2001, 10, 12). Työntekijät kertoivat haastattelussaan, että nuorten naisten illat pyrkivät purkamaan näitä odotuksia ja vapauttamaan kävijöitä naiseuteen liittyvien odotusten kahleista (Karlsson & Orava 2017). Jotkut haastateltavista olivatkin nähneet iltojen antaneen rakennuspalikoita oman identiteetin rakentamiseen sekä oman naiseuden löytämiseen.

Kylhän niinku ehdottomasti on saanu semmost niinku vahvuutta siihen omaan identitettiin ja sen rakentamiseen. Ja jotenki

*semmost... Noku must tuntuu, ett siel aika paljon niinkun koroste-
taan sitä, että naiseutta on tosi monenlaista, ja että sulla on oikeus
olla niinkun sellanen nainen kun sä oot. (– –) Must ne jotenki
hienosti niinku nivoutuu siin illassa, että puhutaan kristityn
identiteetistä, mut puhutaan myös niinku naiseudesta , mut ne ei oo
niinku ollenkaa toisistaan eriytyviä tai sillee...*

Haastateltavat olivat tiedostamisen kautta oppineet myös illoista käsitellyistä asioista. Haastatteluista kävi ilmi monia asioita, joita kävijät olivat oppineet etenkin naiseudesta ja kristittynä naisena olemisesta.

Onko näkemyksesi naiseudesta nyt muuttunut?

No kyl mä voisin sanoo, ett se on ehkä laajentunut noitten iltojen myötä... Että oon oppinu näkemään uudenlaisia ja ihan yhtä arvokkaita tapoja olla nainen.

No on se ehkä vähän sillee muuttunu (– –) Siis sillee, että saa olla sellanen, kun oikeesti on, että ei tarvi olla semmonen tietynlainen. Nainen ei ole sellanen alistuva henkilö tai sellanen, vaan nainen saa tehdä asioita ja olla sillee vapaa, ihan niinkun Raamatunki mukaisesti. Se on ehkä ollu semmonen, että vaikka tavallaan on aatellu sillee, mut se on tullu ehkä jotenki konkreettisemmaks tai sillee tajunnu paremmin.

Kävijät kertoivat saaneensa illoissa myös uusia näkökulmia asioihin sekä päässeensä syventymään enemmän joidenkin Raamatun henkilöiden elämiin ja luonteisiin.

Työntekijät toivoivat, että kävijät saisivat illoista myös jotain mukaan omaan arkielämäänsä, sekä kenties voimauttavalla tavalla hyötyvänsä illoista. Työntekijöiden mukaan kävijät voivat saada voimaa omaan arkeensa, kun pääsevät illoissa jakamaan kokemuksiaan ja saavat ajatuksilleen myös vastiketta.

(Karlsson & Orava 2017.) Haastateltavat kertoivat joistakin kerroista, kun olivat saaneet illoista välitöntä hyötyä elämäänsä.

Yks semmonen ilta oli, että oli jotenki tosi huono fiilis ja vähän flunssaa, ja sitte mä kuitenkin menin sinne ja oli paljon parempi fiilis sen jälkeen.

Siit on niinku aina saanu semmosen tosi positiivisen latauksen seuraavaa kuukautee ja sitte ajatukset on käyny aina hurjilla kierroksilla ja sit on menny uutee iltaa ja saanu sieltä uuden ajatuksen ja sillee.

Työntekijät eivät haastattelussaan maininneet paljoakaan iltojen sosiaalisista vaikutuksista. Haastateltavat olivat kuitenkin löytäneet paljon vaikutuksia nimenomaan iltojen muihin kävijöihin liittyen sekä siihen, miten muiden illoissa käyneiden nuorten naisten sekä vetäjien läsnäolo olivat vaikuttaneet heidän elämäänsä. Iltojen sosiaaliset vaikutukset ovat siis kenties työntekijöille toiminnan odottamattomia vaikutuksia (Rajavaara 2006, 33). Kävijät kertoivat saaneensa illoista vertaistukea ja samaistumisen kokemuksia. Monet haastateltavista kiittelivät iltojen hyviä vetäjiä, joiden kokemuksiin on ollut helppoa samaistua. Joidenkin mielestä illoilla oli ollut myös uusien ystävyysuhteiden syntymiseen ja vanhojen vahvistumiseen liittyviä vaikutuksia.

Mitä koet saaneesi nuorten naisten illoilta?

No... Varmaan semmosta samanhenkisten samassa elämäntilanteessa olevien ihmisten niinku tota... semmosta vertaistukea ehkä.

Toisten naisten tukea omaan elämään. Ett se on ollu aika semmonen tärke juttu, mitä mä oon saanu.

Entä mitä koet saaneesi iltojen muilta kävijöiltä?

Tottakai siel on niinku tutustunu uusiin ihmisii, mut sitte ku ite on monesti tullu ystävien kans sinne, nii must tuntuu, että ne illat on niinkun myös lähentäny jollain tapaa niitä olemassa olevia ystävyysuhteita tosi paljon.

Yksi haastateltava korosti haastattelussaan myös sitä, että oli kokenut illoissa tulleensa hyväksytyksi ja arvostetuksi sellaisena kuin on. Illoissa oli koettu myös kristittyjen välistä yhteyttä sekä tunnetta, että kuuluu johonkin. Nämä kokemukset viittaavat siihen, että kävijät ovat kokeneet illoissa yhteisöllisyyttä.

6.3 Kävijöiden osallistumista tukevat tekijät

Haastateltavilta kysyttiin, mikä sai heidät alun perin tulemaan mukaan iltoihin, ja mistä he olivat illoista kuulleet. Näitä kysymyksiä seurasi tiedustelut haastateltavien odotuksista ja oletuksista iltoihin liittyen ennen ensimmäistä käyntiä.

Avoin mieli sekä positiiviset odotukset selvästi toivat ihmisiä iltoihin ja näiden odotusten täytyminen tuki illoissa jatkamista. Kaikki haastateltavista olivat tulleet iltoihin tuttujen ihmisten kanssa tai ainakin tuttujen ihmisten sanomisten innoittamina. Yksi haastateltavista kertoi, että hänellä oli ollut hiukan negatiivisia odotuksia iltoihin liittyvän mainostuksen takia.

No ennen ekaa käyntiä mä ajattelin just nimen perusteella, että ne on varmaan semmosia, että siellä varmaan on paljon suklaata ja hihitellään jollei jutuille (– –) Mä olin vähän skeptinen sen konseptin suhteen aluks.

Vaikka epäilevät odotukset eivät olleet lopulta vaikuttaneet haastateltavan iltoihin osallistumiseen, voi olla, että iltojen mainostus on vaikuttanut joidenkin muiden nuorten naisten ennako-odotuksiin ja heidän osallistumiseensa. Juuri mainostuksessa tulleista mielikuvista työntekijät kertoivat omassakin haastattelussaan. He kertoivat, että aluksi vitsinä tarkoitettu maininta suklaasta ja jutustelusta mainoksessa oli mennyt vikaan, kun sen antamaa kuvaa oli pidetty todellise-

na kuvauksena iltojen sisällöstä. Työntekijöiden oli täytynyt miettiä mainostustaan uusiksi, jotta ihmiset ymmärtäisivät, että illoissa on kyse paljon muustakin kuin vain stereotyyppisestä tyttöjen välisestä keskustelutuokiosta. (Karlsson & Orava 2017.)

Yksi osallistumista tukeva tekijä oli helppous tulla iltoihin. Kolme haastateltavaa olivat asuneet Raamattuopistolla iltoihin osallistuessaan. Kaikki heistä mainitsivat haastatteluissaan, että iltoihin oli ollut helppoa tulla, kun välimatka oli ollut niin lyhyt. Yksi heistä kertoi, että iltoihin osallistuminen on nyt vaikeutunut, kun hän ei enää asu opistolla.

Kaksi haastateltavaa eivät olleet asuneet Raamattuopistolla iltoihin osallistuessaan. Toinen heistä oli kuitenkin aiemmin opiskellut Raamattuopistolla ja kertoi haastattelussaan, että iltoihin oli helppo tulla pitkänkin välimatkan takaa paikan tuttuuden takia. Hänen ja toisen ulkopuolelta tulleen vastauksissa korostuivat myös tuttujen ihmisten osallistumisen vaikutus heidän osallistumiseensa.

Positiiviset kokemukset illoista tukivat iltoihin osallistumisen jatkuvuutta. Monet haastateltavista kertoivat, että aiheet olivat usein olleet heille ajankohtaisia ja juuri omaan elämäntilanteeseen sopivia, mikä oli selvästi vahvistanut kävijöiden halua osallistua iltoihin.

Iltoihin osallistumista estäviä tekijöitä piti vähän enemmän hakea haastatteluista, sillä kävijät kokivat illat pääosin myönteisesti. Vastauksia piti siis tulkita hiukan uudella tavalla, eikä nähdä osallistumiseen estäviä tekijöitä ainoastaan ylitsepääsemättöminä esteinä. Yksinkertaisesti ajateltuna osallistumista estävät tekijät eivät vain tukeneet haastateltavien osallistumista.

Yksi haastateltavista oli lopettanut kokonaan illoissa käymisen. Hänkin oli kokenut illat hyvin myönteisesti, mutta sitten oli tapahtunut jotain ennenkuulumatonta. Yhdessä illassa oli ollut vieraileva puhuja ja hänen tapansa puhua oli hiukan järkyttänyt tätä nuorten naisten illoissa käynyttä henkilöä. Se ei ollut hänen mukaansa lainkaan sellaista puhetta, johon hän oli illoissa tottunut. Illasta aiheutu-

nut järkytys sekä kävijän oma elämäntilanne ja prosessit olivat lopulta vaikuttaneet siihen, että hän oli lopettanut illoissa käymisen.

Mä iteki sillo mietin vielä, että onks tää mun paikka, ett oonks mä tarpeeks uskovainen tänne. (– –) Ett vähä tuli semmone niinku, että... se oli niin jotenki sellane shokki. Se oli ollu nii kivaa ja sitte tuli semmone, ett oho... Sit jälkeepäi tajus, että mä olin niinku ainoo, joka niinku... Ett kaikki muut oli innoissaan siitä.

Kyseinen kävijä ei ollut saanut omaa ääntään kuuluviin illassa. Haastateltava korosti haastattelussaan sitä, että yleensä illat olivat olleet tietynlaisia matalankynnykseniltoja, joissa oli saanut keskustella ja tuoda omat mielipiteensä julki. Haastateltava oli kokenut vierailevan puhujan olleen liian jyrkkä mielipiteissään, ja muiden kävijöiden tukiessa näitä mielipiteitä, oli hän kenties kokenut jonkinlaista ulkopuolisuudentunnetta, eksklusiota.

Usein iltoihin osallistumista tuntuivat estävän henkilökohtaiset asiat sekä liian pitkä välimatka. Yksi kävijöistä kertoi, että hän oli joutunut kerran lähtemään kesken illan pois, koska illan aihe oli ollut liian henkilökohtainen.

No mä lähdin sieltä kyllä kesken, mutta se niinkun jätti mulle niinkun ajatuksen siitä, (– –) mitä mun pitää ehkä ite prosessoida vielä niinku omasta elämästä.

Kyseinen kävijä oli päässyt myöhemmin purkamaan tuntemuksiaan samassa illassa olleiden ystäviensä kanssa. Hän oli kokemuksensa jälkeen jatkanut illoissa käymistä.

6.4 Kehitysehdotus nuorten naisten iltoihin

Tutkittavilta kysyttiin suoraan, miten iltoja voitaisiin kehittää jatkossa. Haastatelussa kysyttiin myös haastateltavien mielipidettä mahdollisen osallistamisen lisäämistä kohtaan. Vastausten perusteella tarkkailun kohteeksi otetaan tässä

opinnäytteessä kolme selvästi erottuvaa kehittämiskohdetta: viestintä, osallistaminen sekä paikan vaihtaminen.

Pari haastateltavaa oli kiinnittänyt huomiota mainostuksen, eli viestinnän, vähäisyyteen:

Ehkä mua lähinnä harmittaa se, että sinne ei oo löytäny kovin moni ihminen. Niinku mainostuksessa on mun mielestä parannettavaa.

No varmaan niitä pitäis mainostaa, että sinne tulis enemmän ihmisiä.

Viestintää tulisi siis lisätä, jotta Raamattuopiston nuorten naisten illat olisivat tavoitettavampia.

Osallistaminen jakoi haastateltavien mielipiteitä. Suurin osa haastateltavista oli myötämielisiä osallistamista kohtaan, mutta he eivät osanneet välttämättä kertoa keinoja sen lisäämiseksi. Yksi haastateltavista oli sitä mieltä, että osallistamista ei voi kunnolla tapahtua, ellei iltoja aleta laajentaa esim. teemapäivään tai teemaviikonloppuun. Yksi haastateltavista oli selvästi osallistamista vastaan:

Tosi usein korostetaan sitä, että seurakuntalaiset ottais iteki jotenkin osaa. Mut jotenki näis illoissa mä tykkään siitä, että siel on selkeesti ne vetäjät (– –) Ehkä tässä kohtaa elämää on nii monta asiaa, mistä pitää kantaa vastuuta. Siks on ihanaa, ku on joku ilta, mihin voi vaan tulla, eikä tarvi kantaa vastuuta. (– –) Jos siel ois semmonen kaikki kantaa vastuuta meininki sillee tosi isossa roolissa, nii vois tulla vähäse paine, että viitinks mä käydä, ku mä en välttämättä ite jaksa antaa tähän hirveesti.

Tämä samainen haastateltava ehdotti, että kävijöitä voitaisiin tutustuttaa enemmän toisiinsa. Hän sanoi, että nimikerroksen vetäminen ei olisi ollenkaan huono idea iltojen aluksi. Voitaisiinko tutustuttaminen ja osallistaminen jotenkin yhdistää toisiinsa? Esimerkiksi alkurukouksen voisi pitää joskus joku illan kävi-

jöistä. Se tuskin vaatisi kävijältä paljoa ponnistuksia ja se laskisi hiukan kävijöiden ja vetäjien välistä hierarkkista rimaa. Rukouksen pitämisestä pitäisi tietysti olla mahdollista kieltäytyä, mutta kävijän rukous voisi tuoda tietynlaista yhteenkuuluvuudentunnetta paikallaolijoiden välille.

Yksi haastateltavista ehdotti, että kävijätkin voisivat joskus pitää alustuksia. Koko alustuksen pitäminen saattaisi olla yhdelle kävijälle ehkä liian suuri panostus iltoihin. Sitä voisi kuitenkin kokeilla, että joku kävijöistä pitäisi ainakin pienen osuuden alustuksesta, esimerkiksi jonkinlaisen asiantuntijalausunnon käsiteltävästä aiheesta. Tämä voisi tehdä myös kävijöitä tutummiksi toisilleen ja vähentää vetäjien roolia kävijöiden roolin korostamisen kustannuksella, johon osallistaminen pohjimmiltaan tähtää.

Osallistamista voitaisiin lisätä myös viestinnän tehostamisella. Kaikki haastateltavat olivat löytäneet iltoihin joko jonkun tutun tai Raamattuopiston työntekijän kautta. Iltoja mainostetaan Facebookissa ja Raamattuopiston nuorten aikuisten nettisivuilla (Karlsson & Orava 2017). Netissä olevia mainoksia haastateltavat eivät haastatteluissaan maininneet, kun kertoivat siitä, miten olivat iltoihin löytäneet.

Kävijöitä voitaisiin osallistaa kutsumaan enemmän kavereita mukaan iltoihin. Facebookin tapahtumakutsu voi joissakin tapauksissa toimia, mutta kasvotusten lausuttu kutsu on tämän tutkimuksen mukaan tehokkaampi. Ihmeellisesti tehty -konseptia voitaisiin myös mahdollisesti laajentaa Facebookista Instagramiin ja samalla osallistaa kävijöitä. Instagramissa jotkut vapaaehtoiset iltojen kävijät voisivat heillekin suotujen käyttäjätunnusten avulla lisätä kuvia tilille. Tällä tavalla kävijöitä saataisiin sitoutettua osallistamisen keinoin toimintaan, eikä profiilin päivittäminen toisi lisää työtä työntekijöille. Instagram-tilin kautta voitaisiin mainostaa iltoja, mutta myös jakaa jotain jokapäiväisiä mietteitä naiseudesta tai nuorena naisena kasvamisesta sekä rohkaista elämään kristittyinä naisena tässä maailmassa. Näin Ihmeellisesti tehty -konsepti voisi tukea nuorten naisten kasvua myös iltojen ulkopuolella. Instagram-tilin myötä Raamattuopiston nuorten naisten illat saisivat näkyvyyttä ja ilmaista mainosta. Instagram-tilin kautta

voitaisiin luoda illoille myös tietynlainen nettiyhteisö, joka on yksi tämän päivän yhteisöllisyyden muodoista (Kananen 2014, 27, 29).

Yksi haastateltavista kertoi kuulleensa suunnitteilla olevasta teemaviikonlopusta. Myös työntekijät haastattelussa mainitsivat mahdollisesta teemapäivästä (Karlsson & Orava 2017). Jos teemapäivä tai -viikonloppu järjestetään, voidaan sen järjestämisessä osallistaa iltojen kävijöitä. Nuorten naisten iltojen kävijät voisivat osallistua esimerkiksi suunnittelemiseen, käytännönjärjestelyihin, erilaisten workshoppien vetämiseen tai vaikkapa tapahtuman juontamiseen.

Monet haastateltavista mainitsivat kehittämiskohteena kokoontumispaikan. Työntekijätkin kertoivat luokahuoneen olevan tällä hetkellä kokoontumispaikana tietynlainen ”kompromissiratkaisu” (Karlsson & Orava 2017). Yksi haastateltavista ehdotti, että iltoja voitaisiin pitää joskus asuntolan sohvilla. Yhden haastateltavan idea oli, että jonkin illan voisi pitää joskus jossain ulkona. Alkusyksystä tai loppukeväästä nuorten naisten piknik olisikin varmaan mahdollinen. PowerPointin näyttäminen ei ehkä onnistu ulkona, mutta keskustelukumit voidaan ehkä kirjoittaa valmiiksi paperilappusille.

Yksi kehittämisen arvoinen kohde illoissa on myös se, miten erilaisia mielipiteitä omaavat henkilöt otetaan huomioon illoissa. Vaikka haastatteluiden perusteella suurimmaksi osaksi erilaisten mielipiteiden koettiin olevan sallittuja illoissa, olivat kuitenkin yhden haastateltavan mukaan vierailevan vetäjän tiukat mielipiteet estäneet eriävien mielipiteiden esittämisen. Vaikka tämä ei ollutkaan iltojen vakiovetäjien syytä, tulisi vakiovetäjien kuitenkin toimillaan turvata se, että tällainen tilanne ei enää toistu. Nuorten naisten iltojen vakiovetäjien tulisi kiinnittää paljon huomiota siihen, keitä päästävät vetämään iltoja, sekä siihen, että vierailijat ymmärtävät iltojen keskustelevan luonteen. Tämän keskustelevan luonteen vahvistamiseen voidaan käyttää esimerkiksi edellä mainitun vapautuksen kasvatuksen periaatteita. Vapautuksen kasvatuksen mukaan dialogisen toiminnan kautta ihmiset pystyvät todella kokemaan olevansa olemassa ja vaikuttavansa asioihin. Dialogisuus edesauttaa ihmisten reflektiivistä ajattelua ja toimintaa. Se vaikuttaa myös kokemukseen aiheen omakohtaisuudesta sekä läheisyydestä. (Hannula 2000, 63–64.)

7 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Johtopäätökset

Tutkimukseni tutkimustehtävänä oli selvittää Suomen Raamattuopistolle, millaiset tekijät tukevat kävijöiden osallistumista nuorten naisten iltoihin, sekä miten iltojen vaikuttavuus näkyy kävijöissä. Tutkimustulosten perusteella illat olivat tukeneet illoissa käyvien nuorten naisten kasvua, sillä niiden myötä oli tapahtunut haluttuja vaikutuksia. Kävi ilmi, että kävijät olivat tiedostamisen kautta oppineet uusia asioita itsestään sekä illoissa käsitellyistä asioista, esimerkiksi naisuudesta. Iltojen kävijät olivat kokeneet myös yhteisöllisyyttä ja huomanneet vertaistuen merkityksen kasvua tukevana tekijänä.

Tutkimustuloksista löytyi myös osallistumista tukevia ja estäviä tekijöitä. Osallistumista estäviä tekijöitä oli vaikeampi havaita, koska haastateltavat olivat melko yksimielisiä iltojen luonteesta. Kaikki haastateltavat olivat yleisesti ottaen pitäneet illoista. Ihmiset tulivat iltoihin ensimmäisellä kerralla jonkun tutun ihmisen mukana tai hänen sanomistensa innoittamina. Ennen ensimmäistä kertaa useimmilla oli ollut positiivinen tai ainakin avoin asenne iltoja kohtaan. Helppous tulla, paikan tuttuus ja iltoihin osallistuvat tutut olivat haastateltaville tärkeitä osallistumiseen vaikuttavia tekijöitä. Positiivisten odotusten täytyminen tuki illoissa jatkamista, samoin ajankohtaiset ja omaan elämäntilanteeseen sopivat aiheet.

Näyttäisi siis siltä, että Suomen Raamattuopiston nuorten naisten illat ovat vastanneet siihen nuorten aikuisten tarpeeseen, johon luterilainen kirkko ei ole kenties pystynyt vastaamaan. Suomen Raamattuopisto on tarjonnut nuorille naisille dialogisen keskustelualustan, joka tukee nuorten naisten kasvua sekä kehityskriiseistä selviämistä vertaisuuden ja yhteisen jakamisen avulla. Nuorten naisten illat pyrkivät toiminnallaan myös purkamaan niitä naisten rooleja, joita yhteiskunta on naisille asettanut, sekä vapauttamaan kävijöitä liiallisesta itseän kohdistuvasta vaativuudesta. Raamattuopiston nuorten naisten iltojen motto voisi ihan hyvin olla ”olet hyvä juuri sellaisena kuin olet”.

Tutkimus osoitti kuitenkin myös sen, että Raamattuopiston nuorten naisten illat eivät ole täydellisiä. Viittaan näin sanoessani siihen, kun yksi haastatteleistani kävijöistä kertoi lopettaneensa illoissa käymisen. Hän kertoi illoissa vierailleella vetäjällä olleen liian jyrkät mielipiteet, joita muut kävijät olivat tuntuneet tukevan. Tulkitsin haastattelun perusteella, että kävijä koki muiden kävijöiden reaktion vetäjän puheisiin kertoneen hänelle mahdollisesti hänen sisäpiiriin kuulumattomuudestaan. Tietynlaista yhteisön ulkopuolelle sulkemista oli siis ehkä tapahtunut, vaikka se ei luultavasti ollutkaan ollut tahallista.

Suomen Raamattuopisto on työntekijöiden kokemuksen mukaan hyvin konservatiivinen järjestö (Karlsson & Orava 2017). Konservatiivisuudella he luultavasti viittasivat Raamattuopiston arvoihin sekä moraalikäsityksiin. Raamattuopisto ei sijoitu kaikkein tiukimmin moraalikäsityksiin suhtautuvaan ääripäähän herätysliikkeiden kentällä, vaan enemmänkin keskivälille. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki eivät ole liikkeen sisällä välttämättä samaa mieltä asioista. Jännite Raamattuopiston sisällä voi olla erilaisten näkemysten takia suuri. Tutkitusti tiukat moraalikäsitykset, jotka eroavat ympäröivän yhteiskunnan moraalikäsityksistä, tiivistävät ryhmää ja edistävät liikkeeseen sitoutumista. Ne myös yhdenmukaistavat ryhmän jäsenten näkemyksiä. Yhteisten arvojen ja näkemysten kautta yksilöt voivat helposti löytää herätysliikkeiden sisältä ystäviä, jotka jakavat saman arvomaailman, ja kokea yhteisöllisyyttä heidän kanssaan. (Salomäki 2010, 361–364.)

Vaikka Raamattuopiston toiminnassa mukana olevat eivät välttämättä ole kaikkien vahvinten sitoutuneita yhteisöön ja sen toimintaan, luultavasti sen piirissä toimivat ihmiset kuitenkin kokevat jonkinlaista yhteenkuuluvuutta sekä yhteisöllisyyttä. Tästä näkökulmasta tarkastellen ei ole ollenkaan ihme, jos joku kokee kuuluvansa tämän piirin ulkopuolelle eriävien mielipiteidensä kanssa. Vaikka työntekijät ja kävijät haastatteluiden perusteella tuntuivat hyväksyvän eriävien mielipiteiden esiin tuomisen illoissa, kerrotaanko eriäviä mielipiteitä illoissa kuitenkaan käytännössä? Voiko olla, että jotkut eivät uskalla tuoda eriäviä mielipiteitään julki yhteisön ulkopuolelle sulkemisen pelossa? Sitä sietää miettiä.

Kehittämisideoita miettiessäni ajatukseni kulkeutuivat siihen, miten kävijöitä houkuteltaisiin lisää iltoihin, ja miten heitä saataisiin sitoutettua mukaan toimintaan. Monet kävijöistä olivat kokeneet illat hyvinä ja olisivat halunneet useampien kuulevan niistä. Minunkin mielestäni iltojen tulisi olla enemmän tavoittavia, koska koen niiden olevan tietynlaista ennaltaehkäisevää toiminta vertaisuusnäkökulmansa takia. Tästä syystä pidän Instagram-tilin perustamista pohdinnan arvoisena kehitysideana, koska se on sellaista mainostusta, jonka nuoret aikuiset huomaavat luultavasti helpommin kuin vaikkapa pienen tienvarsimainoksen.

Nettiyhteisöt ovat kenties pääasiassa symbolisia yhteisöjä, mutta niiden merkitystä ei tule todellakaan väheksyä. Niiden merkitys voi olla yhteisön jäsenille hyvinkin tärkeä, vaikka jäsenet eivät olisikaan todellisessa kanssakäymisessä keskenään. Symbolisesta nettiyhteisöstä voisi tulla kuitenkin konkreettisempi, kun nettiyhteisöön kuuluvat yksilöt näkisivät toisiaan kasvotusten. Symbolinen ja konkreettinen yhteisöllisyys voisivat siis kätevästi yhdistyä Ihmeellisesti tehty -iltojen Instagram-tilin avulla.

Mietin myös sitä, edustavatko Raamattuopiston nuorten naisten illat perustavan tason vai kokemustason yhteisöllisyyttä. Perustavan tason yhteisöllisyydessä yksilöt hakeutuvat toistensa seuraan ja toimivat toistensa kanssa, eikä tämän tason yhteisöllisyyden myötä muodostu pysyviä yhteisöjä. Kokemustason yhteisöllisyydessä yksilöt kokevat yhteyttä, yhteenkuuluvuutta ja samankaltaisuutta yhteisön jäsenten kanssa, ja sen muodostuminen perustuu selkeästi yksilön merkityksenannoille tai todelliselle vuorovaikutukselle. Koska illoilla oli ollut sosiaalisia vaikutuksia, kävijät olivat selkeästi kokeneet jonkinlaista yhteisöllisyyttä. Luultavasti yhteisöllisyyden taso riippuu yksilöstä. On mahdollista, että yhteisöllisyyden tasosta riippumatta, jo pelkkä yhteisöllisyyden ilmeneminen sitoo ihmisiä mukaan toimintaan.

Jos yhteisöllisyys jo sitoo yksilöitä mukaan toimintaan, mitä muita tapoja voisi olla toimintaan sitoutumisen edistämiseksi? Koska kävijät eivät maininneet osallisuutta tai osallistamista osallistumista edistäväksi tekijäksi, otin sen yhdeksi kehittämiskohteeksi. Osallisuuden lisääminen voisi lisätä iltojen dialogista näkökulmaa ja sitouttaa kävijöitä mukaan toimintaan sekä sen kehittämiseen.

Toisaalta on tarpeen kuitenkin huomata se, että nykyään kirkollisiin toimintoihin osallistumisessa sitoutuminen on hyvin vähäistä. Ihmiset suosivat nykyaikana projekti- sekä kertaluontoista toimintaa, jonka eteen ei tarvitse nähdä paljoo vai-
vaa. Koska osallistuminen kirkolliseen toimintaan ilmentää nykyaikana lähinnä oman uskon tärkeyttä ja sen hoitamista, on osallisuuden lisääminen kenties tur-
haa. Aktiivikävijät osallistuvat toimintaan joka tapauksessa, osallistaa se kävijöi-
tä tai ei.

7.2 Prosessin kuvaus

Se, että tekisin tutkimuksellisen opinnäytteen, oli minulle alusta asti selvää. Ko-
en, että pystyn nuorisotyönohjaajan ammatissani tekemään tulevaisuudessa
monia toiminnallisia projekteja, mutta tutkijan rooliin pääsen tuskin koulutukseni
kautta kovinkaan usein. Mitä tulisin opinnäytteessäni tutkimaan, ei ollut minulle
heti selvää. Ehdin jo esittää ennen tämän opinnäytetyön idean syntymistä yh-
den toisen opinnäytesuunnitelman. Aikataulullisista syistä sekä omasta elä-
mäntilanteestani johtuen jouduin luopumaan aiemmasta suunnitelmastani ja
aloittamaan alusta.

Haastateltavien tavoittaminen ei ollut aina helppoa. Huomasin, että sähköposti
ei ole kaikkein tehokkain viestitysväline enää nykyaikana. Eräs sähkö-
postiviestiin vastanneista kertoi, että viestini oli mennyt roskapostiin, ja että hän
oli sattumusten kautta löytänyt sen sieltä. Eräs haastateltavista oli unohtanut
tarkistaa sovitun haastatteluajan sähköpostistaan ja oli yllättynyt, kun soitin hä-
nelle sopimaamme haastatteluaikaan. Hän kertoi, että käyttää useampaa säh-
köpostitiliä, eikä ollut muistanut tarkistaa sitä, mihin olin viestini lähettänyt. Olisi
ollut siis varmasti tehokkaampaa heti aluksi pyytää sähköpostien lisäksi haasta-
teltavien puhelinnumerot. Puhelimen välityksellä asioiden sopiminen oli paljon
helpompaa.

Kirjoitin opinnäytteeni teoriaosuuden kesällä 2017. Alkusyöksystä teoriaosuuteni
ei ollut vielä läheskään valmis, joten jouduin täydentämään sitä pitkin syksyä.

Minulle tuli hiukan kiire haastattelujen sopimisen kanssa, mutta sain kun sainkin kaikki viisi haastattelua sovittua syyskuun puolelle alkuperäisten suunnitelmieni mukaan. Haastattelut ja haastatteluiden litteroinnit suoritin kovalla kiireellä yhden puolitoistaviikkoisen aikana. Sain viimeisen haastattelun suoritettua 29.9. Litteroin tämän viimeisen haastattelun vielä saman illan aikana ja näin pääsin jo seuraavana päivänä sisällönanalyysin pariin.

Sisällönanalyysi toimi hyvin aineistoni kanssa. Haastateltavat antoivat minulle monenlaisia näkemyksiä ja ajatuksia. Ajatuksia oli jopa niin paljon, että minun oli vaikeaa karsia niistä oleellisin. Sisällönanalyysille olisi varmaan pitänyt antaa enemmän aikaa muhia, mutta aikataulu ei antanut periksi tässä asiassa. Olen silti tyytyväinen tutkimustuloksiini, vaikka tutkimuskysymykseni ovatkin melko erillään kehitysideoistani.

Tämä opinnäytetyö on auttanut minua omassa ammatillisessa kasvussani sillä tavalla, että olen ymmärtänyt paremmin dialogisuuden, yhteisöllisyyden sekä vertaisuuden merkityksen ryhmätoiminnassa. Toivottavasti osaan tulevaisuudessa turvata näiden periaatteiden toteutumisen järjestämässäni toiminnassa. Toivottavasti osaan tämän tutkimuksen perusteella myös ymmärtää toimintaan sitoutumista paremmin ja edesauttaa omalla toiminnallani ihmisten osallistumista toimintaan. Tämän opinnäytteen tekeminen on ollut minulle itselleni matka, jonka aikana olen muodostanut itselleni jonkinlaisen käsityksen ryhmätoimintaan vaikuttavista tekijöistä. Uskon, että tämä muodostamani kokonaisuus toimii minulle tietynlaisena karttana, sitten kun lähden itse ryhmätoimintaa suunnittelemaan ja toteuttamaan.

7.3 Eettisyys ja tulosten pohdinta

Tutkimustulokseni eivät ole välttämättä kovinkaan yllättäviä. Työntekijähaastattelun perusteella iltojen vetäjät ovat melko hyvin perillä siitä, miten kävijät löytävät iltoihin, sekä siitä, mikä toiminnassa on hyvää, ja missä olisi vielä parannettavaa. Työntekijät muun muassa tiedostavat itsekin viestintään liittyvät puutteet. (Karlsson & Orava 2017.) Työntekijät kuitenkin pystyvät nyt tutkimukseni avulla

perustelemaan paremmin, miksi nuorten naisten illat ovat tärkeitä, ja millaisia vaikutuksia niillä on kävijöissä. Olen siis tehnyt tutkimuksellani työntekijöiden hiljaisen tiedon näkyväksi. Vaikka olenkin tuonut tutkimukseen myös omia kehitysideoitani, en näe niiden toteuttamista Raamattuopiston nuorten naisten illoissa välttämättöminä, vaan jätän niiden toteuttamisen iltojen vetäjien harkinnan varaan. Olen oppinut opinnäytetyöprosessini kautta sen, että kehittäminen ei ole aina uusien ideoiden kehittämistä, vaan se voi olla myös hyväksi koettujen asioiden parantamista ja vakiinnuttamista.

Koska olen itsekin käynyt Raamattuopiston nuorten naisten illoissa, tutkimustulokseni tuskin ovat täysin puolueettomia. Omat kokemukseni illoista saattoivat vaikuttaa osaltaan haastattelukysymysten muotoon sekä tutkimustuloksiin. Jouduin oman ”sisäpiiriläisyyteni” vuoksi pohtimaan tutkimustuloksiani kriittisen reflektiivisesti.

Reflektiivisellä ajattelulla pyritään tiedostamaan ja kyseenalaistamaan omaa merkitysperspektiiviä. Merkitysperspektiivi voi haitata tutkimustulosten arviointia, sillä se ohjaa havaintojamme, ajatteluamme, tunteitamme ja toimintaamme. (Mälkki 2011, 143.) Merkityksenannot nuorten naisten illoille ovat voineet olla joko tietoisia tai tiedostamattomia. Tutkimustuloksia arvioitaessa ongelmaksi muotoutuvat usein juuri tiedostamattomat merkityksenannot yhteisöön liittyen. Näitä tiedostamattomia yhteisöön kohdistuvia merkityksenantoja voivat olla esimerkiksi rutinoituneisiin toimintarakenteisiin suhtautuminen, toimintaan liittyvät perusoletukset tai toiminnassa vaikuttavat kirjoittamattomat säännöt. Jos tiedostamattomista merkityksenannoista ei tule tietoisia, on tilanteen uudelleenarviointi ja uusien toimintatapojen kehittäminen mahdotonta. (Moilanen & Rähä 2010, 48–49.)

Vaikka tiedostamattomat merkityksenannot muuttuisivatkin näkyviksi, reflektion ja merkitysperspektiivin välinen jännitys säilyy. Tämä jännite reflektion ja oman merkitysperspektiivin välillä saa meissä usein aikaan epämukavia tuntemuksia, koska koemme omien oletustemme tulleen haastetuiksi. Tästä syystä pyrimme puolustamaan omia aiemmin muotoutuneita käsityksiämme voimakkaasti, ennen kuin pystymme suuntaamaan ajatuksemme reflektion kautta uudestaan.

Merkitysperspektiivi on siis ikään kuin reflektion vastavoima, joka tuo haasteita tutkimuksen toteuttamiselle. (Mälkki 2010, 144–145, 149.)

Vaikka aiheen tuttuus mahdollisesti vaikuttikin puolueellisuuteeni, uskon sen myös vaikuttaneen siihen, että minun oli helpompi ymmärtää haastateltavia sekä iltojen tarkoitusta. Voi olla, ettei kukaan täysin Raamattuopiston nuorten naisten iltojen ulkopuolelta tuleva olisi pystynyt saamaan yhtä laajaa käsitystä ilmiöstä kuin minä tai joku muu iltoihin osallistunut.

Suurin hankaluus sekä kompastuskivi tutkimuksen edetessä oli mielestäni se, etten kokenut olevani kovin kokenut haastattelija. Haastatellessani kävijöitä löysin haastattelukysymyksistäni monta kömpelösti muotoiltua kysymystä, joiden sisältöä jouduin haastateltavilleni selittämään ja esittämään jatkokysymyksiä niiden perään. Minulla oli hyvin paljon kysymyksiä, ja osaan kysymyksistä tuli oikeastaan paljon samoja vastauksia. Välillä asian kysyminen monella tavalla sai haastattelijoita katsomaan asiaa monesta eri suunnasta, mutta välillä tuli esiin myös turhaa toistoa.

Minusta oli helpompi haastatella kävijöitä kasvokkain kuin puhelimitse. Puhelimen välityksellä en välttämättä saanut aikaiseksi samanlaista rentoa tunnelmaa kuin, jos haastattelu olisin järjestetty kasvotusten. Uskon tämän vaikuttaneen mahdollisesti myös hiukan tutkimustuloksiin, sillä toisen puhelinhaastattelun aikana haastateltavan vastaukset jäivät hyvin suppeiksi.

Jos lähtisin nyt toteuttamaan puolistrukturoitua teemahaastattelua, muotoilisin mahdolliset lisäkysymykset jo valmiiksi. Tämä saattaisi helpottaa vastausten saamista sekä keskustelevan puhetyylin löytymistä. Muotoilisin haastattelukysymykseni muutenkin toisella tavalla, jotta ne vastaisivat paremmin tutkimuskysymyksiäni. Haastattelukysymysten tarkan muodon löytäminen ei ollut tätä tutkimusta toteuttaessa kuitenkaan helppoa, koska tutkimuskysymykset löysivät lopullisen muotonsa laadulliselle tutkimukselle ominaisella tavalla vasta matkan varrella.

Joissakin kohdin uskon tutkimustulosteni olevan yleistettävissä mihin vain ryhmätoimintaan. Esimerkiksi osallistumista tukevia tekijöitä tarkastellessaan voi huomata monia itsestäänselvyyksiä: positiivinen asenne toimintaa kohtaan, helppous tulla mukaan toimintaan ja tuttujen ihmisten läsnäolo. Luultavasti näiden tekijöiden täytyessä voidaan ennakoida kenen vain osallistuvan mihin vain toimintaan.

Kaikki asiat tutkimuksessani eivät ole kuitenkaan yleistettävissä. Esimerkiksi tutkimuksen pienen otannan takia en pysty takaamaan tutkimukseni yleistettävyyttä tai paikkansapitävyyttä. Kehittämisenäkökulmasta katsottuna tutkimukseni pieni otanta on ollut täysin perusteltua sekä tarkoituksenmukaista. Se ei kuitenkaan välttämättä kerro kaikkien kävijöiden näkemyksistä, sillä kaikki iltoihin osallistuneet kävijät ovat kokeneet iltojen sisällön omalla persoonallisella tavallaan. Jo tutkimusaineistoni osoitti tämän, vaikka kaikkien näkemykset illoista olivatkin positiivisesti värittyneitä.

Jos tutkimustani haluaa viedä eteenpäin, olisi esimerkiksi illoissa tapahtuvan osallisuuden kokeminen varmaan hyvä tutkimuksen kohde. Iltojen osallisuutta voisi tutkia enemmän esimerkiksi siitä näkökulmasta, kuinka paljon sitä tapahtuu, koska en itse juurikaan keskittynyt siihen tässä tutkimuksessa. En itseasiassa kysynyt kävijöiltä ollenkaan heidän mielipidettään osallisuuden toteutumisesta illoissa, koska omien kokemusteni perusteella sitä ei tapahdu. Omat ennako-oletukseni tulivat siis vastaan heti kysymyksen muotoilussa, jolloin jouduin tulkitsemaan kävijöiden vastauksia tämän oman oletukseni valossa. Työntekijät eivät kuitenkaan haastattelussaan osoittaneet tätä näkemystäni vääräksi, vaan kertoivat osallistamisen olevan mietinnän alla (Karlsson & Orava 2017). Olisi ollut varmasti kuitenkin johdonmukaista kysyä kävijöiden mielipidettä heidän osallisuuden kokemuksistaan, eikä heti kysyä, miten sitä voitaisiin lisätä. Myös toiminnallisen opinnäytetyön toteuttaminen tähän osallisuus/osallistamisenäkökulmaan liittyen olisi varmasti ajankohtainen Raamattuopiston nuorten naisten iltojen toimintaa tukeva vaihtoehto.

LÄHTEET

- Aapola, Sinikka & Ketokivi, Kaisa 2005. Johdanto: Aikuistumisen ehdot 2000-luvun yhteiskunnassa. Teoksessa Sinikka Aapola ja Kaisa Ketokivi (toim.) Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy, 7–32.
- Aapola, Sinikka 2005. Aikuistumisen oikopolkuja? Koulutusreitit ja aikuistumisen ulottuvuudet nuorten elämässä. Teoksessa Sinikka Aapola ja Kaisa Ketokivi (toim.) Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy, 254–284.
- Asumispalvelusäätiö ASPA 2010. Johdanto. Teoksessa Tanja Laatikainen (toim.) Vertaistoiminta kannattaa. Asumispalvelusäätiö ASPA. SOLVER palvelut Oy, 5–7. Viitattu 17.9.2017.
http://www.kansalaisareena.fi/Vertaistoiminta_kannattaa.pdf
- Eldredge, John & Eldredge, Stasi 2009. Valloittava salaisuus. Voiko naisen sielua ymmärtää? Hämeenlinna: Päivä Osakeyhtiö.
- Erikson, Erik H. 1982. Lapsuus ja yhteiskunta. Jyväskylä: K.J. Gummerus osakeyhtiön kirjapaino.
- Gordon, Tuula 2001. Johdanto. Teoksessa Minna Nikunen, Tuula Gordon, Sanna Kivimäki & Riitta Pirinen (toim.) Nainen / naiseus / naisellisuus. Tampere: Cityoffset Oy, 8–18.
- Gothóni, Raili; Hyväri, Susanna; Kolkka, Marjo & Vuokila-Oikkonen, Päivi 2016. Osallisuus yhteiskunnallisena haasteena – Diakonia-ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan vuosikirja 2. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Haapaniemi, Marja 2015. Vaikuttavuuden arvioinnin haasteet – laadullisten tulosten näkökulma. Lahden kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto. Viitattu 18.10.2017.
http://www.bmf.fi/file/view/Marja_Haapaniemi_2015.pdf
- Hannula, Aino 2000. Tiedostaminen ja muutos Paulo Freiren ajattelussa. Systemaattinen analyysi Sorrettujen pedagogiikasta. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia 167. Helsingin

- yliopiston verkkojulkaisut. Viitattu 31.10.2017.
<http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/kas/kasva/vk/hannula/tiedosta.pdf>
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Tammi.
- Huuskonen, Päivi 2015. Vertaistuki. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 17.9.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/itsenaisen-elaman-tuki/vertaistuki>
- Hägglund, Tor-Björn 1982. Toisen painoksen saatesanat. Teoksessa Erik H. Erikson Lapsuus ja yhteiskunta. Jyväskylä: K.J. Gummerus osakeyhtiön kirjapaino, 5–8.
- Kalliokoski, Taina 2016. Yhteisöllisyyden käsitteen merkitykset ja kirkon yhteisöllisyyden muutos. Teoksessa Maarit Hytönen, Kimmo Ketola, Veli-Matti Salminen, Jussi Sohlberg & Leena Sorsa (toim.) Erilaisista yhteisöistä elävä kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 124. Kuopio: Grano Oy, 125–143.
- Kananen, Jorma 2014. Netnografia. Verkkoyhteisöjen tutkiminen oppinäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 182. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Karlsson, Tiina & Orava, Hanna-Maria 2017. Nuorisotyön tiiminjohtaja ja nuorten raamattulinjan vastaava opettaja. Henkilökohtainen tiedonanto 27.9.2017. Kauniainen, Suomen Raamattuopisto.
- Kelhä, Minna 2005. Aikuisen naisen äitiys, kulttuuriset ikäjärjestykset ja naiskansalaisuus. Teoksessa Sinikka Aapola ja Kaisa Ketokivi (toim.) Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy, 196–218.
- Ketola, Kimmo; Hytönen, Maarit; Salminen, Veli-Matti; Sohlberg, Jussi & Sorsa, Leena 2016. Pohdinta. Teoksessa Kimmo Ketola, Maarit Hytönen, Veli-Matti Salminen, Jussi Sohlberg & Leena Sorsa (toim.) Osallistuva luterilaisuus. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2012-2015: Tutkimus kirkosta ja suomalaisista. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 125. Kuopio: Grano Oy, 251–262. Viitattu 14.11.2017.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F200>

30A70E/\$FILE/Kirkon%20nelivuotiskertomus_II%20osa_Osallistuva%20luterilaisuus_netti.pdf

Ketola, Kimmo; Salminen, Veli-Matti; Sohlberg Jussi & Sorsa Leena 2016.

Johdanto: Hierarkioista verkostoihin – kirkon muuttuva yhteisöllisyys. Teoksessa Maarit Hytönen, Kimmo Ketola, Veli-Matti Salminen, Jussi Sohlberg & Leena Sorsa (toim.) Erilaisista yhteisöistä elävä kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 124. Kuopio: Grano Oy, 9–39.

Kettunen, Paavo 2013. Auttava kohtaaminen I. Sielunhoidon perusteet ja teologia. Helsinki: Kirjapaja.

Kivipelto, Minna; Blomgren, Sanna; Karjalainen, Pekka & Saikkonen, Paula

2013. Aikuissosiaalityön vaikuttavuuden arviointimittareiden kehittämisen lähtökohtia. Teoksessa Minna Kivipelto, Sanna Blomgren, Pekka Karjalainen & Paula Saikkonen (toim.)

Vaikuttavaa sosiaalityötä – arviointimalleista mittareihin. Tutkimus- ja kehittämishankkeen loppuraportti. Raportti 8/2013. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy, 17–26. Viitattu 14.11.2017.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/104473/URN_ISBN_978-952-245-864-3.pdf?sequence=1

Kokkonen, Jarmo 2016. Sukupuoli ja yhteisöllisyys rippikoulun rituaaleissa.

Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 123. Helsinki: Unigrafia Oy.

Kuure, Tapio 2001. Perustilastoaineisto. Teoksessa Tapio Kuure (toim.)

Aikuistumisen pullonkaulat. Nuorten elinolot -vuosikirja.

Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 16.

Nuorisoasiain neuvottelukunta, Nuora, julkaisuja 19. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, Stakes. Pieksämäki: Kirjapaino Raamattutalo Oy, 11–49.

Kuusinen, Jorma 1995. Nuorten aikuisten kehitystehtävät, onnellisuus ja

kehityksen hallinta. Teoksessa Paula Lyytinen, Mikko Korhokangas ja Heikki Lyytinen (toim.) Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit, 311–322.

Laimio, Anne & Karnell, Sonja 2010. Vertaistoiminta – kokemuksellista vuorovaikutusta. Teoksessa Tanja Laatikainen (toim.)

- Vertaistoiminta kannattaa. Asumispalvelusäätiö ASPA. SOLVER palvelut Oy, 9–19. Viitattu 17.9.2017.
http://www.kansalaisareena.fi/Vertaistoiminta_kannattaa.pdf
- Lempiäinen, Kirsti 2001. Naisellinen feministi: Naisfeministisubjekti. Teoksessa Minna Nikunen, Tuula Gordon, Sanna Kivimäki & Riitta Pirinen (toim.) Nainen / naiseus / naisellisuus. Tampere: Cityoffset Oy, 21–42.
- Lindh, Johanna 2016. Yksilöllistä kristillistä yhteisöllisyyttä. Teoksessa Maarit Hytönen, Kimmo Ketola, Veli-Matti Salminen, Jussi Sohlberg & Leena Sorsa (toim.) Erilaisista yhteisöistä elävä kirkko. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 124. Kuopio: Grano Oy, 60–77.
- Luterilaiseen tunnustukseen sitoutunut itsenäinen järjestö i.a. Suomen Raamattuopisto. Viitattu 17.9.2017. <http://www.sro.fi/tietoa-meista>
- Moilanen, Pentti & Rähä, Pekka 2010. Merkitysrakenteiden tulkinta. Teoksessa Juhani Aaltola ja Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Juva: PS-kustannus, 46–69.
- Murtorinne, Eino 1995. Suomen kirkon historia. 4 Sortovuosista nykypäiviin 1900–1990. Porvoo: WSOY.
- Mälkki, Kaisu 2011. Reflektio ja emotiot: teorioiden yhdistämisen ongelmia ja ratkaisuja. Teoksessa Katariina Holma ja Kaisu Mälkki (toim.) Tutkimusmatkalla. Metodologia, teoria ja filosofia kasvatustutkimuksessa. Helsinki: Gaudeamus, 136–155.
- Oinonen, Eriikka 2001. Perheellistyminen ja vanhemmuus aikuisuuden määrittäjinä. Teoksessa Tapio Kuure (toim.) Aikuistumisen pullonkaulat. Nuorten elinolot -vuosikirja. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 16. Nuorisoasiain neuvottelukunta, Nuora, julkaisuja 19. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, Stakes. Pieksämäki: Kirjapaino Raamattutalo Oy, 109–125.
- Ojasalo, Katri; Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Opiskelemaan i.a. Suomen Raamattuopisto. Viitattu 17.9.2017.
<http://www.sro.fi/raamattuopisto/opiskelemaan>

- Paasio, Petteri 2016. Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn mittaaminen ja arviointi – seminaari 17.11.2016. Metropolia. Viitattu 18.10.2017.
http://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/Hyvinvoinnin_ja_toimintakyvyn_mittaaminen_ja_arviointi_-_seminaari/Paasio.pdf
- Rajavaara, Marketta 2006. Yhteiskuntaan vaikuttava Kela. Katsaus vaikuttavuuden käsitteisiin ja arviointiin. Sosiaali- ja terveysturvan katsauksia 69. Helsinki: Kelan tutkimusosasto. Viitattu 14.11.2017.
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10250/7894/Katsauksia69netti.pdf?sequence=1>
- Salomäki, Hanna 2010. Herätysliikkeisiin sitoutuminen ja osallistuminen. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 113. Porvoo: Bookwell Oy.
- Sarimaa, Susanna 2015. Diakin toimipisteet Kauniaisissa ja Järvenpäässä lakkautetaan – miten käy kirkon nuorisotyön? Uusi Tie 12.8.2015. Viitattu 2.11.2017. <https://uusitie.com/kauniaisien-ja-jarvenpaan-diakit-lakkautetaan-miten-kay-kirkon-nuorisotyon/>
- Sohlberg, Jussi & Ketola, Kimmo 2016. Uskonnolliset yhteisöt Suomessa. Teoksessa Kimmo Ketola, Maarit Hytönen, Veli-Matti Salminen, Jussi Sohlberg & Leena Sorsa (toim.) Osallistuva luterilaisuus. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2012–2015: Tutkimus kirkosta ja suomalaisista. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 125. Kuopio: Grano Oy, 15–46. Viitattu 14.11.2017.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/\\$FILE/Kirkon%20nelivuotiskertomus_II%20osa_Osallistuva%20luterilaisuus_netti.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/$FILE/Kirkon%20nelivuotiskertomus_II%20osa_Osallistuva%20luterilaisuus_netti.pdf)
- Suomen Raamattuopisto on toiminut jo yli 75 vuotta i.a. Suomen Raamattuopisto. Viitattu 17.9.2017. <https://sro.fi/tietoa-meista/historia>
- Suomen Raamattuopiston Nuorisotyö i.a. Viitattu 17.9.2017. <http://nuoret.sro.fi/>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2014. Vaikutusten ja vaikuttavuuden seuranta. Viitattu 24.11.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/perustelut/vaikutukset-ja-vaikuttavuus/vaikutusten-ja-vaikuttavuuden-seuranta>

- Thitz, Päivi 2013. Seurakunta osallisuuden yhteisönä. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja. A Tutkimuksia 40. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Toikko, Timo & Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2004. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Tammi.
- Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Tammi.
- Vuola, Elina 2017. Vapautuksen teologia ennen ja nyt. Luento Vapautuksen teologia – Latinalaisesta Amerikasta Suomeen ja Saamenmaalle? – seminaarissa 15.1.2017. Helsingin yliopisto: Unitube. Viitattu 31.10.2017. <https://www.helsinki.fi/fi/unitube/video/52840c05-387b-4272-b47b-f70bbc16a6aa>

LIITE 1: Sähköpostilistalla olleille lähetetty sähköposti

Hei!

Olen Taija Sairanen ja opiskelen Diakonia-ammattikorkeakoulussa kirkon nuorisotyönohjaajan sekä sosionomin pätevyyttä. Olen tekemässä opinnäytetyötäni Raamattuopiston nuorten naisten iltoihin liittyen. Minun olisi tarkoitus valmistua joulukuussa 2017.

Osallistuit Raamattuopiston nuorten naisten iltaan toukokuun 4. päivä. Tuona iltana kerroin hiukan opinnäytetyöprosessistani ja siitä, että tarvitsen haastateltavia opinnäytetyöhöni liittyen. Annoit minulle listaan sähköpostiosoitteesi, jotta voin olla sinuun syksyllä yhteydessä ja pyytää sinulta haastattelua.

Opinnäytetyöni on siis tutkimuksellinen kehittämisprojekti. Tutkimustani varten haastattelen Raamattuopiston nuorten naisten iltojen kävijöitä. Haastattelujen avulla tutkin Raamattuopiston nuorten naisten illoissa käyneiden kokemuksia illoista ja pohdin, millaisia kehitysideoita voisin iltoihin tehdä. Otan haastatteluissani huomioon muun muassa sellaiset teemat kuin naiseus, yhteisöllisyys ja vertaistoiminta.

Haastattelut ovat yksilöhaastatteluja ja ne suoritetaan anonymisti. Nimeäsi ei siis mainittaisi missään kohtaa opinnäytetyötäni. Haastatteluun menevää aikaa on vaikea arvioida etukäteen, koska vastauksien pituus voi vaihdella yksilökohtaisesti. Olisi kuitenkin hyvä varata haastattelulle ainakin yksi tunti omasta kalenteristaan. Voin haastatella sinua kasvotusten, puhelimitse tai Skype-yhteyden kautta tilanteesi mukaan. Haastattelu tallennetaan ja tallennetta käytän tutkimustuloksia tutkiessani opinnäytetyössäni. Poistan kaikki tallenteet heti opinnäytetyöni julkaisemisen jälkeen.

Haastattelin sinua mieluusti mahdollisimman pian, jotta pystyn valmistumaan aikataulussa. Haastatteluja voin tehdä heti 20.9. lähtien. Olen tehnyt haastatteluajankohtien sopimista varten Doodle-kyselyn. Pystyt vastamaan kyselyyn ilman rekisteröitymistä mihinkään palveluun. Vastauksesi, kommenttisi ja nimesi eivät näy muille kyselyyn vastanneille, ainoastaan minulle ja sinulle. Valitse vähintään **kaksi** sinulle sopivaa ajankohtaa, jotta aikatauluista joustaminen on mahdollista. Voit alareunan kommentteihin kirjoittaa, jos toinen ajoista on sinulle selvästi parempi kuin toinen. Vastatessasi kyselyyn muista kertoa nimesi, klikata sinulle sopivia haastatteluajankohtia ja lähettää vastauksesi alareunassa olevasta "Lähetä"-

painikkeesta. Vastaaminen saattaa olla helpompaa kalenterinäkömään kautta tietokoneella tehtynä. Voit toki kokeilla sitä myös kännykällä, jos haluat. Tässä on linkki Doodle-kalenteriin:

<https://beta.doodle.com>

Vastaathan kyselyyn viimeistään 22.9. Jos mikään Doodlessa ehdotetuista ajankohdista ei ole sinulle sopiva, voit myös ehdottaa minulle jotain muuta aikaa haastattelulle. Olen aikataulujeni suhteen joustava.

Doodle-kalenteriin vastaamisen jälkeen vastaa tähän sähköpostiviestiin ja kerro minulle, haluatko hoitaa haastattelun a) kasvotusten, b) puhelimitse vai c) Skype-yhteyden kautta. Sen mukaan, minkä vaihtoehdon valitset haastattelutavaksi, kerro minulle myös a) haastattelupaikka, b) puhelinnumerosi tai c) Skypen yhdistetty sähköpostiosoitteesi. Halutessasi voit myös pyytää haastattelukysymykset etukäteen nähtäväksesi, jolloin lähetän ne sinulle sähköpostitse samalla kun kerron lopullisen haastatteluajankohtasi. Samalla lähetän sinulle myös suostumuskaavakkeen allekirjoitettavaksi haastattelua varten.

Jos sinulla on kysyttävää, voit olla minuun yhteydessä puhelimitse tai sähköpostitse. Puhelinnumeroni on XXX-XXXXXXX. Skype-profiilini löydät sen sähköpostiosoitteen kautta, millä tämä viestikin on lähetetty. Olisin hyvin kiitollinen, jos pystyisit minua tutkimuksessani auttamaan antamalla aikaasi ja näkemystäsi opinnäytetyöni hyväksi!

Ystävällisin terveisin, Taija Sairanen

*Suomen Raamattuopisto on yhteistyössä tämän opinnäytetyön kanssa. Idea tutkimukseen on lähtenyt Tajian omasta innosta, kun hän on ollut mukana nuorten naisten toiminnassa ja kokenut ne tärkeäksi. Siksi haluamme häntä tukea tässä työssä. Tutkimustuloksia käytetään nuorten naisten iltojen kehittämiseen.
Hanna-Maria & Tipi*

LIITE 2: Suostumuskaavake

Suostumus opinnäytetyöhön kuuluvan haastattelumateriaalin hyödyntämisestä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.

Tutkimuksen/kehittämistyön nimi: Ihmeellisesti tehty - Nuorten naisten iltojen kävijöiden kokemuksia illoista Suomen Raamattuopistolla.

Tutkija/haastattelija: Taija Sairanen
Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelija
Sosionomi AMK + kirkon nuorisotyönohjaaja

Tutkimuksen tavoitteet: Tavoitteena on selvittää Suomen Raamattuopistolle, mikä tuo ihmisiä iltoihin, millaiset asiat tukevat osallistumista, mitä palautetta kävijöillä on illoista, ja mitä osallistujat illoilta saavat. Tutkimuksen perusteella teen kehitysidean Suomen Raamattuopistolle nuorten naisten illoista.

Haastattelut ovat yksilöhaastatteluja ja ne tallennetaan. Haastattelut on puolistrukturoituja, eli teemahaastattelussa kysymykset on laadittu etukäteen, mutta niiden paikka tai sanamuodot voivat vaihdella. Haastattelija voi myös tarvittaessa jättää jonkin kysymyksen pois tai kysyä ennakkoon suunnittelemattomia kysymyksiä. Haastattelujen yhteydessä haastattelut tallennetaan kahteen tallentimeen ja tallenteet litteroidaan, eli puhtaaksikirjoitetaan. Tallennukset ja haastattelujen litteroinnit poistetaan opinnäytetyön julkaisemisen jälkeen. Missään vaiheessa opinnäytetyötä ei tule ilmi tutkimukseen osallistuvien nimiä tai muita henkilötietoja. Ne ovat ainoastaan haastattelijan tiedossa, jota sitoo vaitiolovelvollisuus. Tutkimuksen tulokset tullaan julkaisemaan opinnäytetyössä. Opinnäytetyö tullaan julkaisemaan Theseus-tietokannassa sekä mahdollisesti painettuna.

Minulle on selvitetty yllä mainitun tutkimuksen tarkoitus ja se, että kirjallista materiaalia tullaan käyttämään kehittämistyössä. Olen tietoinen siitä, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Olen myös tietoinen siitä, että henkilöllisyyteni jää vain tutkijan/tutkijoiden tietoon. Olen saanut tarpeeksi tietoa voidakseni osallistua kehittämis-/ tutkimushankkeeseen.

Päiväys, haastateltavan allekirjoitus ja nimen selvennys:

LIITE 3: Haastattelukysymykset nuorten naisten iltojen kävijöille

1. Ikäsi?
2. Millä aikavälillä olet käynyt Raamattuopiston nuorten naisten illoissa?
 - Minkä ikäinen olit silloin?
3. Mikä sai sinut tulemaan alun perin mukaan iltoihin?
 - Mistä sait kuulla illoista?
 - Oletko ollut SRO:n toiminnassa ennen?
4. Kerro vähän siitä ajasta, kun kävit illoissa, mm. missä asuit, olitko töissä, opiskelitko?
5. Millaisia odotuksia tai oletuksia sinulla oli illoista ennen ensimmäistä käyntiä?
6. Miten odotuksesi ja oletuksesi täyttyivät?
7. Kuinka usein olet käynyt illoissa?
8. Mikä sai sinut jatkamaan illoissa käymistä?
9. Oletko katsonut lähettämäni listaa iltojen teemoista?
 - Mitä muistat näistä listaan merkityistä illoista?
10. Onko jokin illoista jäänyt mieleesi erityisellä tavalla?
 - Miksi?
 - Mistä silloin puhuttiin?
 - Tapahtuiko silloin jotain erityistä?
11. Mistä asioista olet ollut nuorten naisten illoissa samaa mieltä vetäjän tai muiden kävijöiden kanssa?

12. Entä mistä asioista olet ollut eri mieltä?
13. Onko mielipiteesi muuttunut nyt myöhemmin?
 - Millä tavalla?
14. Mitä koet saaneesi nuorten naisten illoilta?
15. Mitä koet saaneesi iltojen muilta kävijöiltä?
16. Onko sinusta ollut helppoa keskustella muiden kanssa aiheista?
 - Miksi/Miksi ei?
17. Onko illoissa ollut aiheita, joista sinun ei ole ollut helppoa keskustella?
 - Jos on, pystytkö kertomaan, miksi?
18. Oletko kokenut yhteenkuuluvuutta muiden kävijöiden kanssa?
 - Miksi/miksi et?
19. Kuinka koet iltojen tukeneen omaa naiseuttasi?
20. Mistä koet oman naiskuvasi nousevan?
21. Onko näkemyksesi naiseudesta muuttunut?
 - Miten?
 - Mistä luulet sen johtuvan?
22. Mitä ajattelet naiseudesta nyt?
23. Mitä näkemyksiä illat ovat tuoneet sinulle kristitystä naisesta?
 - Ovatko ajatuksesi muuttuneet suhteessa aiempaan näkemykseesi?
24. Mitkä asiat ovat toimineet hyvin nuorten naisten illoissa?

25. Mistä asioista et ole pitänyt nuorten naisten illoissa?
26. Miten tulevia nuorten naisten iltoja voitaisiin kehittää?
27. Onko sinulla ollut mahdollisuutta antaa palautetta illoista?
28. Oletko saanut mahdollisuutta keskustella sinua mietityttäneistä aiheista työntekijän tai muiden kävijöiden kanssa iltojen jälkeen?
29. Pitäisikö sinun mielestäsi kävijöiden osallistua iltojen tekemiseen enemmän?
- Miksi/ Miksi ei?
30. Keille uskoisit nuorten naisten iltojen sopivat tai keitä kutsuisit mukaan iltoihin?
31. Onko vielä jotain, mitä haluaisit sanoa Nuorten naisten illoista ja niiden merkityksestä sinulle?

LIITE 4: Haastattelukysymykset nuorten naisten iltojen perustajille

1. Mistä idea iltoihin lähti ja milloin?
2. Milloin iltoja alettiin pitää?
3. Kuinka usein iltoja on?
4. Kertokaa iltojen kulusta.
5. Miten päädyitte toteuttamaan iltoja juuri tällä tavalla?
6. Keille illat on suunnattu?
7. Miten mainostatte iltoja?
8. Keitä illoissa käy?
9. Kuinka paljon illoilla on kävijöitä?
10. Onko kävijäkunta vaihtunut vuosien varrella?
11. Mistä luulette vaihtelun johtuvan?
12. Mikä on iltojen tavoite?
13. Mikä on teidän mielestänne kristityn nuoren naisen rooli, esim. perheessä, yhteiskunnassa, seurakunnassa?
14. Mistä löydätte pohjan näille ajatuksille?
15. Onko naisen rooli muuttunut mielestänne vuosien saatossa?

16. Mihin suuntaan haluatte illoillanne nuorten naisten kasvua suunnata?

17. Eroaako iltojenne välittämä naiskuva jotenkin muista naiskuvista, esim. median tai yhteiskunnan välittämistä naiskuvista?

18. Miten naiseuden teema näkyy illoissanne?

19. Mistä saatte inspiraatiota iltojen teemoihin?

20. Miten hengellisyys näkyy illoissanne?

21. Millaista palautetta olette saaneet illoista?

22. Miten olette omasta mielestänne onnistuneet illoissa?

23. Mitä kehitettävää olette itse miettineet iltoihin liittyen?

24. Kuinka kauan ajattelite jatkaa iltojen vetämistä Raamattuopistolla?